

Krizové řízení a plánování

Jaroslav Willert

Bakalářská práce
2006

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky
Ústav elektrotechniky a měření
akademický rok: 2005/2006

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jaroslav WILLERT**
Studijní program: **B 3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**

Téma práce: **Krizové řízení a plánování**

Zásady pro vypracování:

- 1. Práci zpracujte jako výukový a školící materiál pro podniky průmyslu komerční bezpečnosti**
- 2. Vyberte z krizového zákona zásadní úkoly z oblasti součinnosti PKB a státní administrativy a okomentujte je z hlediska současné praxe**
- 3. Navrhněte vzorový scénář pro tvorbu řídicích dokumentů v podnicích PKB**
- 4. Materiál podpořte graficky**

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Řízení technologických procesů v průmyslu KB - Judr. Laucký

Technologie komerční bezpečnosti II - Judr. Laucký

Zákon 240/2000 sb - krizové řízení

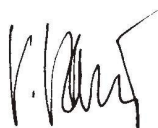
Zákon 239/2000 sb - integrovaný záchranný systém

Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Vladimír Laucký**

Datum zadání bakalářské práce: **14. února 2006**

Termín odevzdání bakalářské práce: **13. června 2006**

Ve Zlíně dne 14. února 2006

prof. Ing. Vladimír Vašek, CSc.
pověřený děkan

doc. RNDr. Vojtěch Křesálek, CSc.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Práce je zpracována jako výuková a školící pomůcka pro pracovníky soukromých bezpečnostních služeb. Je koncipována jako návod pro prevenci a řešení krizových situací v rámci podniku. V první části popisuje způsob jak krizovým situacím předcházet. V další části se zabývá součinností SBS, soukromých podniků a státní administrativy v době krize. Poslední část je věnována tvorbě řídicích dokumentů a je koncipována jako postup při jejich tvorbě.

Klíčová slova:

nutná obrana, krajní nouze, krizové situace, krizové plánování, zákon číslo 240, řídicí dokumenty, analýza finančních následků

ABSTRACT

My dissertation was made as an educational and training device for people who are working in the private security. It is a description for prevention and resolution in the factory crisis. How to prevent these crisis is described in the first part of my dissertation. Then comes the cooperation of the private security, private factories and a state authority in the crisis. A process and a production of control documents is described in the last part of my dissertation.

Key words :

Necessary defence, exigency, crisis situation, crisis planning, testament no 240, control documents, analyse of financial consequence

Chtěl bych poděkovat Judr. Lauckému za metodické vedení při zpracování mé práce. Dále pak panu Svobodovi ze společnosti Barum Continental , který mi poskytl řadu cenných informací především o praktickém využití krizových plánů.

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci vypracoval samostatně. Uvedl jsem všechny literární prameny a publikace, ze kterých jsem čerpal.

Ve

.....

Zlíně

Podpis diplomanta

OBSAH

ÚVOD.....	8
I TEORETICKÁ ČÁST.....	9
1 KRIZOVÉ PLÁNOVÁNÍ.....	10
1.1 PRÁVNÍ ZÁKLADY OCHRANY MAJETKU A OSOB.....	10
1.1.1 Nutná obrana § 13 trestního zákona.....	10
1.1.2 Krajní nouze - § 14 trestního zákona.....	10
1.1.3 Zákon o přestupcích č. 200/1990 Sbírky zejména § 2 tohoto zákona.....	11
1.1.4 Omezení osobní svobody přistíženě při trestném činu § 76 odst. 2 trestního řádu	11
1.2 DRUHY OCHRANY PODNIKU	12
1.2.1 Formální.....	12
1.2.2 Materiální.....	12
1.2.3 Bezpečnost informací	13
1.3 KRIZOVÉ SITUACE.....	13
1.3.1 Mimořádná situace	13
1.3.2 Bezpečnostní incident	13
1.3.3 Krize	13
1.3.4 Zdroje Krize	13
1.3.5 Druhy konfliktů	14
1.4 DRUHY KRIZOVÝCH SITUACÍ	15
1.4.1 Působení vyšší moci.....	15
1.4.2 Havárie techniky.....	15
1.4.3 Sociální krize.....	15
1.4.4 Davové krizové jevy	15
1.4.5 Zdravotní krizové jevy.....	15
1.4.6 Mezinárodní ekonomické a politické.....	15
1.4.7 Válečné události	16
1.4.8 Seznam dokumentů	16
2 VZOR KRIZOVÉHO PLÁNU.....	19
2.1 KRIZOVÝ TELEFONNÍ SEZNAM	19
2.2 POŽÁRNÍ OCHRANA	20
2.2.1 Ohlašovna požárů , manuální a automatické hlásiče.....	20
2.2.2 Hlášení požárů a první pomoc.....	23
2.3 PROTIPOVODŇOVÁ OCHRANA	23
2.3.1 Povodňový plán.....	24
2.3.2 Povodňová komise podniku.....	24
2.3.3 Vyrozumění o nebezpečí povodně, zdroje informací.....	24
2.3.4 Stupně povodňové aktivity	25
2.3.5 Vedení nasazení -povodeň	25
2.3.6 Pracovní štáb.....	26
2.3.7 Krizový štáb	26
2.3.8 Organizační zabezpečení ochrany před povodněmi.....	27

2.3.9	Přijetí varovné zprávy a následná činnost	28
2.3.10	Činnost při přijetí varovné zprávy o dosažení limitu 1. SPA	29
2.3.11	Činnost při přijetí varovné zprávy o dosažení limitu 2. SPA	29
2.3.12	Činnost při přijetí varovné zprávy o dosažení limitu 3. SPA	30
2.3.13	Činnost při kritickém překročení limitu 3. SPA	31
2.4	ROPNÁ HAVÁRIE.....	33
2.4.1	Možné typy havárií vodám nebezpečných látek	34
2.4.2	Základní postupy pro řešení následujících typu havárií	35
2.4.3	V rámci prevence byly realizovány následující kroky	36
2.4.4	Základní povinnosti vedoucích pracovníků.....	37
2.4.5	Vedení nasazení - ropná havárie.....	37
2.4.6	Všeobecná opatření při havarijním úniku.....	38
2.4.7	Opatření k omezení havarijního úniku	39
2.4.8	Následná opatření.....	39
2.4.9	Součinnost jednotlivých složek podniku při vzniku havárie	40
2.4.10	Identifikace nebezpečných látek.....	42
2.5	PRACOVNÍ ÚRAZ.....	45
2.5.1	Technické vybavení	46
2.5.2	Ohrožení zdraví.....	46
II	PRAKTICKÁ ČÁST	47
3	SPOLUPRÁCE S ÚŘADY V KRIZOVÝCH SITUACÍCH - PŘÍKLAD	48
3.1	PRÁVA A POVINNOSTI PRÁVNICKÝCH OSOB	48
3.2	KOMUNIKACE S MÉDII – MODELOVÝ PŘÍPAD.....	49
3.3	MÍSTNOST TÝMU - POŽÁR, ROPNÁ HAVÁRIE	50
3.4	MÍSTNOST TÝMU - OSTATNÍ.....	50
3.5	SPOLUPRÁCE S ÚŘADY A OBYVATELSTVEM REGIONU V KRIZOVÝCH SITUACÍCH.....	51
3.5.1	Požár.....	51
3.5.2	Protipovodňová ochrana.....	51
3.6	BEZPEČNOST A HYGIENA PRÁCE - ÚRAZ	52
3.6.1	Pracovní prostředí hygienické podmínky.....	52
3.6.2	Úraz.....	52
3.7	ROPNÁ HAVÁRIE - ÚNIK VODÁM NEBEZPEČNÝCH LÁTEK	53
3.8	CIVILNÍ OCHRANA	53
3.9	OSTRAHA SPOLEČNOSTI	53
3.10	SOUČASNÁ PRAXE	53
4	TVORBA ŘÍDÍCÍCH DOKUMENTŮ	55
4.1	ZAHÁJENÍ TVORBY DOKUMENTŮ	55
4.2	ZÁKLADNÍ BODY PRO TVORBU ŘÍDÍCÍCH DOKUMENTŮ :.....	55
4.3	ODSTRAŇOVÁNÍ KRIZOVÉ SITUACE.....	56
4.3.1	Vlastní zaměstnanci	56

4.3.2	Vlastní zaměstnanci s využitím dočasné organizační struktury.....	57
4.3.3	Smluvně najatou profesionální firmou	57
4.4	MOŽNOSTI REALIZACE KRIZOVÉHO PLÁNU.....	57
4.4.1	Písemná forma plánu.....	57
4.4.2	Softwarová forma plánu	57
4.4.3	Kritéria při rozhodování o dodavateli.....	57
4.4.4	Činnosti při tvorbě krizových plánů	58
4.4.5	Analýza následků a jejich finanční ohodnocení	58
4.4.6	Shromažďování , hodnocení a třídění informací.....	58
4.5	PŘÍPRAVA POSTUPŮ A PLÁNŮ	60
4.6	PŘÍPRAVA ZDROJŮ	61
4.7	KOORDINACE ZDROJŮ.....	61
4.8	DRUHY A POSTUPY ANALÝZ	61
4.8.1	Hodnocení míry rizika	61
4.8.2	Ohodnocení krizových situací.....	62
ZÁVĚR.....		64
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY		66
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK		67
SEZNAM OBRÁZKŮ		68
SEZNAM TABULEK.....		69

ÚVOD

Nejen útoky 17.září v USA , ale i stále častější přírodní katastrofy, či provozní havárie velkých firem obracejí pozornost na krizové plánování a řízení. Dnes již téměř všechny podniky mají anebo usilovně pracují na svém systému plánování a řízení krizí. Konečně si totiž uvědomují , že prevence je vždy levnější než jen likvidace následků. Navíc stále přísnější zákony ukládají čím dál větší finanční postihy. V neposlední řadě i medializace všech větších krizí způsobuje sílící tlak nejen od místní samosprávy , ale také od obyvatelstva.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 KRIZOVÉ PLÁNOVÁNÍ

1.1 Právní základy ochrany majetku a osob

1.1.1 Nutná obrana § 13 trestního zákona

Definice: Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvajících útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem. Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.

Podmínky NO – útok ohrožuje společenské vztahy a zájmy chráněné trestním zákonem.

Zpravidla se jedná o útok na člověka, vyloučen však není ani útok poštvaného zvířete. Obrana vždy směřuje proti útočníkovi, je-li jich více, proti kterémukoliv z nich. Musí jít o útok skutečný, nikoliv domnělý. Nesmí jít např. o žert, hru apod. Útok přímo hrozí nebo trvá – útok hrozící je takový, který má bezprostředně nastat, není však třeba, aby už začal. Nemusí se tedy vyčkávat až útočník udeří první anebo se zmocní věci. Za útok přímo hrozící je možno považovat i pokus o trestný čin. NO však není přípustná proti útoku teprve připravovanému, který nehrozí bezprostředně. NO je přípustná pouze proti útoku trvajícím, nikoli však proti útoku skončenému. Přiměřenost obrany – obrana musí být tak intenzivní, aby útok odvrátila, tj. musí být silnější než útok. Útočníkovi lze způsobit i větší škodu než hrozila z jeho útoku, nesmí však mezi nimi být hrubý nepoměr. Při posuzování přiměřenosti NO srovnáváme i prostředky, které použil útočník a které obránce, způsob jejich použití a výsledek. Vybočení z mezí NO je společensky nebezpečné a tudíž také trestné podle toho, jaký trestný čin je v jednání pachatele spatřován. Může jít o nedbalostní i úmyslný trestný čin. Toto jednání je posuzované jako polehčující okolnost.

1.1.2 Krajní nouze - § 14 trestního zákona

Definice: Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému tímto zákonem, není trestným činem. Nejde o KN, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných podmínek odvrátit jinak, anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil.

Při KN jde o střetnutí dvou právně chráněných zájmů, přičemž na záchranu jednoho z nich je nutno obětovat zájem druhý. Stav KN vylučuje protiprávnost i nebezpečnost činu pro společnost.

Podmínky KN – odvrací se nebezpečí , které hrozí zájmům chráněným trestním zákonem – původ nebezpečí zpravidla nerozhoduje. Může být způsobeno přírodní silou, člověkem, rozrušeným zvířetem. Také zde dovoluje zákon odvracet nebezpečí hrozící jak zájmům společnosti, tak i jednotlivci. Nebezpečí hrozí bezprostředně – nejde o KN, jestliže nebezpečí již pominulo, a to ani tehdy, když nebezpečí hrozí teprve v budoucnosti. Nebezpečí nelze za daných okolností odvrátit jinak – než činem v krajní nouzi. Např. přivoláním dalších osob, útekem apod. Ovšem za předpokladu, že daných podmínek je to vůbec možné. Při posuzování této podmínky se musí zkoumat celková situace konkrétního případu, při které došlo k odvracení nebezpečí. Způsobený následek nesmí být stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil – srovnávají se zachraňovaný a obětovaný zájem, přičemž KN je vyloučena tam, kde je zřejmé, že obětovaný i chráněný zájem jsou rovnocenné. Přednost má ochrana života a zdraví před ochranou majetku. Např. nelze obětovat cizí život za vlastní. Ten, komu nebezpečí hrozí, nemá povinnost ho snášet – povinnost snášet nebezpečí má např. voják při střetnutí s nepřítelem, hasič při záchranných akcích, policista při zákroku proti pachateli. Tyto osoby se nebezpečí nesmějí vyhýbat s odkazem na ustanovení o KN.

1.1.3 Zákon o přestupcích č. 200/1990 Sbírky zejména § 2 tohoto zákona

Definice: přestupkem je zaviněné jednání , které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle právních předpisů anebo o trestný čin.

Přestupkem není – pokud někdo odvrací přiměřeným způsobem přímo hrozící nebo trvajících útok, nebo nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému zákonem, jestliže tímto jednáním nebyl způsoben stejně závažný následek, který hrozil, a toto nebezpečí nebylo možno odvrátit jinak.

1.1.4 Omezení osobní svobody přistížená při trestném činu § 76 odst. 2 trestního řádu

Definice: osobní svobodu osoby, která byla přistížena při trestném činu nebo bezprostředně poté, smí omezit kdokoli, pokud je to nutné – k zjištění totožnosti, k zamezení útěku,

k zajištění důkazů. Ten kdo osobu přistiženou při trestném činu omezil na osobní svobodě, je povinen ji ihned předat vyšetřovateli nebo policejnímu orgánu, příslušníka ozbrojených sil může též před nejbližšímu útvaru ozbrojených sil. nelze-li osobu ihned předat, je nutno některému z uvedených orgánů omezení osobní svobody bez odkladu oznámit.

1.2 Druhy ochrany podniku

1.2.1 Formální

Legislativní nástroje státu nebo podniku, které slouží k prosazení stanovených bezpečnostních standardů v rámci celé společnosti .

A) Konkrétní a přesná legislativa, stanovená, prosazovaná a kontrolovaná státem, které se musí bezpodmínečně plnit.

B) Legislativa stanovená státem, která slouží jako nástroj k prosazování státních zájmů. Reguluje např. pracovně právní nebo obchodní vztahy a určuje mantinely, v nichž se mohou podniky pohybovat.

C) Legislativa podniková, která konkretizuje a do praxe zavádí zásady řízení podniku. Tato legislativa transformuje a aplikuje obecné podmínky stanovené státem do konkrétních podmínek podniku.

1.2.2 Materiální

Konkrétní opatření k zajištění bezpečnosti podniku, které obsahují :

A) Bezpečnost osob, a to bezpečnost klientů i vlastního personálu při násilných případech (loupež, teror), nenásilných případech (vydírání), požáru, haváriích a katastrofách, běžné pracovní činnosti

B) Bezpečnost majetku – klientů i vlastního a to při: násilných případech (loupež, teror), nenásilných případech (krádež), požáru, haváriích a katastrofách, běžné pracovní činnosti

1.2.3 Bezpečnost informací

Informací o klientech i vlastních a to při narušení spolehlivosti faktorů, neúmyslném působení vlastního personálu a zaměstnanců podniku, úmyslné působení vlastního personálu, zaměstnanců podniku a cizích osob.

1.3 Krizové situace

Před stanovením pojmu a rozbořem krizové situace je vhodné si připomenout související pojmy

1.3.1 Mimořádná situace

Jakákoli změna standardního stavu, která může mít na podnik nebo na naši psychiku jak pozitivní, tak i negativní vliv.

1.3.2 Bezpečnostní incident

Směrování nebo obrat situace pouze k horšímu a tvoří předstupeň krizové situace.

1.3.3 Krize

V dnešním slova smyslu lze definovat krizi mnoha způsoby. Všechny definice reflektují situace, kdy požadavky převyšují personální, ekonomické, bezpečnostní, časové a další možnosti, kdy současně dochází k nepředpokládanému obratu a kdy je dosavadní plánovaný postup vážně ohrožen. Krize mohou zasahovat jednotlivce, malé skupiny, ale i celé národy nebo kontinenty.

1.3.4 Zdroje Krize

Jsou různé nadprahové podněty. My se však budeme věnovat krizové situaci v podniku a rozhodování o jejím řešení.

Krize je vlastně zátěžové vyvrcholení stresu. Přestože mnoho krizí vnímáme jako blesk z čistého nebe, předchází je vždy fáze, která může upozornit na blížící se ohrožení. Pro naši potřebu vyčleníme tedy dva charakteristické a zásadní znaky krizí. Prvním je nemožnost uplatnit běžné nacvičené vzorce chování při rozhodování v krizové situaci. Nevystačíme tedy s aplikací nám důvěrně známých postupů, návyků a stereotypů. Krizová situace nás

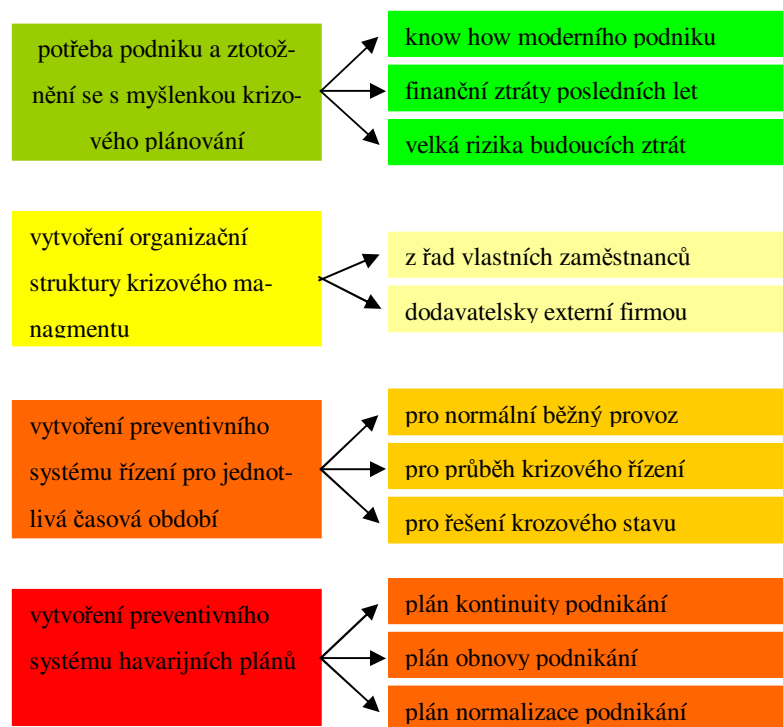
nutí k rychlému a originálnímu řešení. Druhým znakem je celková dezintegrace, strach, úzkost a chaotičnost jednání, prodloužení času potřebného k rozhodování a jednání s celkovou nejistotou, která je společným odrazem vzniklé krizové situace.

1.3.5 Druhy konfliktů

Jsou předzvěstí krizové situace zrovna tak jako krizová situace sama. Můžeme je dělit na vnější a vnitřní. Vnější krize jsou charakteristické působením jiných lidí, kdy se musíme zabývat rozdílnými názory jiných lidí na situace, které musíme řešit společně. Vnitřní krize pramení z odrazu a odezvy vnější krizové situace na naše vědomí. A je určitým druhem frustrace. U vnitřního konfliktu se střetávají cíle a tužby jednotlivce, které nejsou vždy ve vzájemném souladu.

Stresové situace se spouštějí v několika na sebe navazujících fázích. Akutní fáze - je poznání (setkání) s krizovou situací. Reakce na akutní fázi jsou dvojího druhu. První je mobilizace vnitřních rezerv jednotlivců, což je sice nepříjemné, ale účelné. Druhá je velmi špatná a nebezpečná. Je to záměrné přehlížení a zbavování se osobní zodpovědnosti

Tab.č1.: Schématický postup ochrany podniku

1.4 Druhy krizových situací

1.4.1 Působení vyšší moci

Sem patří přírodní katastrofy povodně, zemětřesení či důsledky ekologických jevů

1.4.2 Havárie techniky

Jejichž důsledky jsou různé, ale ovlivňují chod podniku

- zamoření objektu toxickými látkami
- hromadné dopravní havárie
- požáry, výbuchy
- destrukce objektů
- poruchy dodávek energie

1.4.3 Sociální krize

Mohou vzniknout z neznalosti a nedodržování právních a organizačních norem, nevhodnými postupy v systému vedení a řízení lidí, podceňováním nespokojenosti zaměstnanců. Patří sem porušení povinností, podvody, zpronevěry, falšování dokladů, krádeže, vloupání, úmyslné narušení technologických procesů, úniky informací.

1.4.4 Davové krizové jevy

Rozsáhlé nezvladatelné demonstrace, vandalismus, činnost gangů atd.

1.4.5 Zdravotní krizové jevy

Rozsáhlé epidemie

1.4.6 Mezinárodní ekonomické a politické

Propojování světové ekonomiky provází globální konkurence, která ovlivňuje celou společnost

1.4.7 Válečné události

Ozbrojené konflikty uvnitř států i konflikty mezinárodní

1.4.8 Seznam dokumentů

Zakladatelské dokumenty

- Zakladatelská listina (povolení k činnosti)
- Společenská smlouva
- Živnostenský list , koncesní listina
- Inspekční kniha

Základní dokumenty

- Organizační řád včetně struktury
- Podpisový řád, podpisové vzory

Katastrální dokumenty

- Výpisy z katastrálních map
- Přehledné plány areálů a v něm rozmístěných objektů
- Plány jednotlivých budov a objektů
- Plány inženýrských sítí, odpady, plyn, elektřina, komunikační sítě

Kontrolní dokumenty

- Výsledky předcházejících auditů a kontrol bezpečnosti
- Analýzy rizik, prováděné v různých časových obdobích

Požární a ekologická ochrana

- Požární řád včetně požárních poplachových směrnic
- Požární kniha
- Protokoly o školení zaměstnanců v protipožární ochraně

Pracovně právní a mzdové záležitosti

- Směrnice pro nábor a výběr pracovníků
- Předpis o školení pracovníků a záznamy o nich
- Mzdový předpis
- Pracovní smlouvy včetně náplní práce
- Etický kodex zaměstnance

Administrativní záležitosti

- Spisový a skartační řád
- Schémata informačních toků
- Způsoby spojení na smluvní servisní firmy

Hospodářské záležitosti

- Směrnice pro hospodaření s materiálem
- Směrnice pro provádění inventur
- Směrnice pro ukládání peněz, cenin

Bezpečnostní záležitosti

- Přehled rizikových prostor objektu
- Směrnice pro výkon ostrahy objektu
- Návštěvní řád objektu
- Řád vjezdu a parkování vozidel
- Zásady součinnosti s policií ČR
- Plán evakuace osob včetně stanovení únikových tras a určení organizátorů evakuace
- Instrukce pro eventuální stálou službu a krizový štáb
- Zápisy o bezpečnostním posouzení objektu

Pojistky

- Pojistné smlouvy s výkladem pojistných podmínek
- Zápisy pojišťoven z revize

Záležitosti civilní ochrany

- Instrukce pro aktivizaci civilní ochrany nebo prvky jednotného záchranného systému

Provozní technické záležitosti

- Provozní řídicí dokumenty
- Technologické dokumenty
- Seznam osob zajišťujících technickou údržbu v objektech

Je důležité pracovníky seznámit s tím , kde se jednotlivé dokumenty nachází.

2 VZOR KRIZOVÉHO PLÁNU

2.1 Krizový telefonní seznam

Součástí struktury organizace je krizový telefonní seznam s jasným vymezením zodpovědností pro každou krizovou situaci tzn. Koho kontaktovat v případě výskytu události. Samozřejmě součástí je i kompetentní pracovník pověřený komunikací s veřejností a médii. Tento seznam je umístěn na všech pracovištích a to jak ve výrobě, tak na stanovištích SBS.

Tab.č2.: Krizový telefonní seznam

KRIZOVÝ TELEFONNÍ SEZNAM	POŽÁR	Strana1 platnost od 1.1.2005
-------------------------------------	--------------	--

Požárem je každé nežádoucí hoření i zhnutí při kterém došlo ke škodě na majetku, životním prostředí , zdraví osob nebo zvířat anebo jejich ohrožení

Ohlašovna požárů (služebna SBS)	číslo do kanceláře	mobil
velitel směny		
KRIZOVÝ ŠTÁB		
jednatel		
bezpečnostní manager		
technik PO		
ochrana ŽP		
styk s veřejností		

2.2 Požární ochrana

2.2.1 Ohlašovna požárů , manuální a automatické hlásiče

Ohlašovna požárů je samostatné centrum. Podnik navíc disponuje profesionální jednotkou HZS.

funkce ohlašovny: příjem zpráv, vyhlášení poplachu, přivolání HZS případně lékařské pomoci, vyhlášení evakuace zaměstnanců, zajištění spojení – nelze spoléhat pouze na JTS je třeba mít v záloze bezdrátové spojení. Všechny přijaté poplašné zprávy jsou nahrávány. Telefonní číslo na ohlašovnu by je u každého telefonu v podniku.

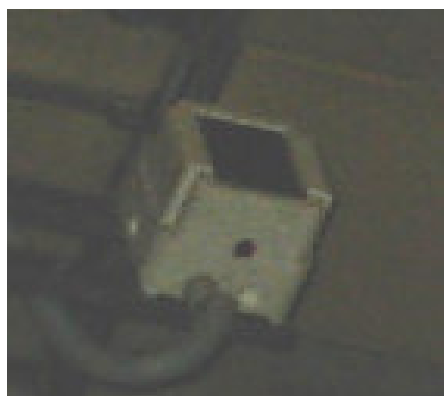
Obr.č1.: Ohlašovna požáru

Obr.č2.: Ovládací tablo EPS

V podniku jsou nainstalovány jak automatické tak manuální hlásiče požáru. Automatické hlásiče kontinuálně sledují situaci a jsou napojeny na ústřednu PO. Manuální hlásiče je třeba

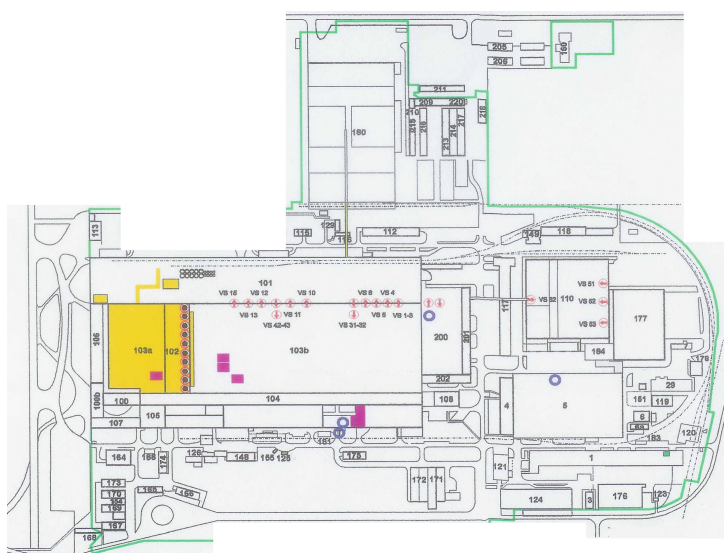
spustit ručně. U vstupu do každého objektu je plán umístění jak hlásičů tak hasících zařízení.

Obr.č3.: Automatický hlásič požáru

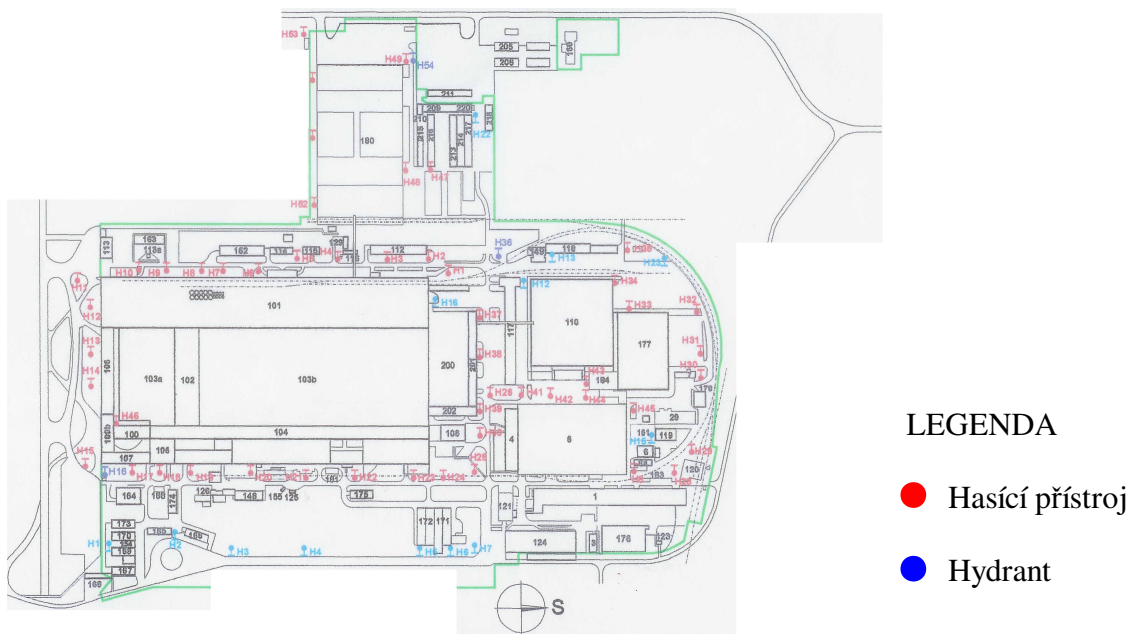
Obr.č4.: Ruční hlásič požáru

Obr.č5.: Plán SHS

LEGENDA

- ↑ Vodní clony
- Vodo-pěnové
- Strojovna SHS
- Spirinklery
- CO2 SHZ
- Halonové hašení

Obr.č6.: Plán rozmístění hydrantů a hasících přístrojů

Obr.č7.: Označení hasících přístrojů ve výrobních halách

Nad každým hasícím přístrojem a hydrantem je ve výšce cca 3,5 m umístěno informační návěstí. Navíc je zeď označena červenými pruhy viz. Obr.č7.

2.2.2 Hlášení požárů a první pomoc

Povinnost vyhlášení požárního poplachu by měl mít každé zaměstnanec podniku, včetně pracovníků externích firem. Způsob hlášení vzniku požáru a další postup vyhlášení požárního poplachu má být uveden na pracovištích v „požárních směrnicích“. Ve smyslu těchto směrnic musí být zaměstnanci pravidelně proškolení. Součástí školení musí být i jednotný standard ohlášení .

1. pracovník uvede své jméno
2. pracoviště, na kterém k požáru došlo
3. stručně popíše jaký materiál případně stroj hoří

Obr.č8.: Směrnice PO

Obr.č9.: Evakuační plán

2.3 Protipovodňová ochrana

Definice: Povodní se rozumí přechodné výrazné stoupnutí hladiny vodního toku nebo jiných povrchových vod, při kterém hrozí vylití vody z koryta nebo voda již zaplavuje území a může způsobit škody. Povodní je i stav, kdy voda z určitého území nemůže dočasně přirozeným způsobem odtékat nebo odtok vody je nedostatečný; povodeň může být způsobena přírodními nebo umělými vlivy.

2.3.1 Povodňový plán

Podnik má v souladu s platnými legislativními předpisy a pokyny povodňových orgánů zpracován Povodňový plán. Uvedený plán obdrželi všichni účastníci protipovodňové ochrany v podniku. Samostatné firmy v areálu podniku (v pronájmu), ohrožené povodní, mají za povinnost zpracovat si vlastní povodňové plány, které budou v souladu s povodňovým plánem podniku.

2.3.2 Povodňová komise podniku

Organizační a materiální zabezpečení protipovodňové ochrany zabezpečuje v době mimo nebezpečí povodně v rámci své působnosti odborný útvar SBS. Pro zabezpečení ochrany proti povodni a ke koordinaci činností v době povodně je ustanovena povodňová komise podniku, členěná na "pracovní štáb" a "krizový štáb".

2.3.3 Vyrozumění o nebezpečí povodně, zdroje informací

Zachycení prvotních informací o povodňovém nebezpečí je zajištěno:

- vlastním hodnocením situace odborných pracovníků SBS
- nepřetržitým měřením vodního stavu pomocí ultrazvukového čidla a signalizační dosažení limitní výšky na ústřednu SBS
- vyrozuměním z CHMÚ Brno E-mailem, telefonicky
- vyrozuměním z Povodňové komise MěÚ telefonicky, faxem, E-mailem.

Vyrozumění ostatních účastníků

- Samostatné firmy, mající sídlo v areálu podniku (v pronájmu), jsou ze strany podniku vyrozuměny telefonicky o dosažení I. SPA a vyhlášení 2. nebo 3. SPA, podle stupně ohrožení
- Podobně jsou vyrozuměni i důležití dodavatelé energetických médií.
- Firmy mohou být vyrozuměny v případě ohrožení závodním rozhlasem.
- Od vyhlášení 2. SPA jsou poskytovány informace o aktuálním stavu na nástěnce u kanceláře SBS. Další informace jim poskytnou na vyžádání členové pracovního štábu.

O odvolání vyhlášených SPA jsou výše uvedené firmy informovány, umožňuje-li to kapacita spojení.

2.3.4 Stupně povodňové aktivity

Tab.č3.: Průtok a výška hladiny

Stupeň povodňové aktivity SPA	průtok v Moravě - Kroměříž	průtok v Dřevnici - Zlín
1.SPA stav bdělosti	průtok : 257 m³/s vodní stav : 300 cm	průtok : 35 m³/s vodní stav : 170 cm
Nastává při nebezpečí přirozené povodně a zaniká , pominou-li příčiny takového nebezpečí		

2.SPA stav pohotovosti	průtok : 364 m³/s vodní stav : 400 cm	průtok : 48 m³/s vodní stav : 200 cm
Vyhláší se v případě , že nebezpečí přirozené povodně přeroste v povodeň a dochází k zaplavování území mimo koryto.		

3.SPA stav ohrožení	průtok : 473 m³/s vodní stav : 500 cm	průtok : 90 m³/s vodní stav : 260 cm
Vyhláší se při nebezpečí vzniku větších škod , ohrožení životů a majetku v zátopovém území.		

2.3.5 Vedení nasazení -povodeň

Mimo období povodně

Organizačním a materiálním zabezpečením protipovodňové ochrany je pověřen v rámci své působnosti SBS ve spolupráci s divizí environmentálních systému řízení (ESŘ).

V době povodně

Pro zabezpečení ochrany proti povodni a ke koordinaci činností v době povodně je stanovena povodňová komise společnosti, členěná na "pracovní štáb" a "krizový štáb" :

Pracovní štáb se schází v kanceláři SBS. Krizový štáb se schází v kanceláři jednatele společnosti

Další účastníci ochrany proti povodni v podniku jsou:

- HZSP,
- dispečink odboru energetiky
- redukční stanice páry

V případě mimořádné povodňové situace mají možnost pracovní i krizový štáb k zabezpečení činností povolat další odborné pracovníky podle potřeby. Tito mají funkci odborných poradců.

2.3.6 Pracovní štáb

Zajišťuje řízení ochrany proti povodni od vyhlášení 1. stupně povodňové aktivity (dále jen SPA), od obdržení varovné zprávy, příp. po zjištění rizika na návrh svých clenu. Pracovní štáb zajišťuje řízení ochrany proti povodni do doby skončení povodně (do zániku 1. SPA), s výjimkou doby převzetí řízení krizovým štábem.

2.3.7 Krizový štáb

Krizový štáb se svolává a přebírá řízení ochrany proti povodni za mimořádné povodňové situace (2 a 3 SPA). Po odvolání uvedených stupňů může předat řízení, ochrany proti povodni zpět pracovnímu štábu.

Zahájení a ukončení činnosti pracovního a krizového štábu v době povodně

Pracovní štáb zajišťuje řízení ochrany proti povodni od vyhlášení 1. stupně povodňové aktivity, od obdržení varovné zprávy, spuštění signalizace dosažení limitní výšky hladiny v Moravě nebo ve Dřevnici, oznámení o dosažení limitní hladiny z Moravanu, příp. po zjištění rizika na návrh svých clenu.

Pracovní štáb zajišťuje řízení ochrany proti povodni do doby skončení povodně (do zániku 1. SPA), s výjimkou doby převzetí řízení krizovým štábem.

Krizový štáb se svolává a přebírá řízení ochrany proti povodni za mimořádné povodňové situace, např.:

- .dojde-li k dosažení limitu pro 3. SPA současně na Dřevnici i Moravě,
- převezme-li řízení ochrany proti povodni povodňová komise vyššího orgánu státní správy (okresní a vyšší),
- je-li vyžadována pomoc ze strany MěÚ ,příp. jiných orgánu státní správy a firem,
- potřebuje-li podnik mimořádnou pomoc (policii ČR, armádu ČR ...),
- vzniknou-li vlivy na výrobu, příp. se tento vliv očekává (omezení, přerušení, výpadek energetických médií,vznik rozsáhlých škod ...)
- vzniknou-li zvýšené požadavky na uvolnění pracovníku pro zabezpečovací práce,
- dojde-li k ohrožení výrobního areálu zaplavením přes současné stavby protipovodňové ochrany,
- vznikne-li potřeba evakuace některých objektů
- jsou-li k dispozici dva nebo méně členů pracovního štábu.

Po uplynutí těchto okolností může předat řízení ochrany proti povodni zpět pracovnímu štábu.

2.3.8 Organizační zabezpečení ochrany před povodněmi

Jednotlivé stupně povodňové aktivity oznamují, vyhláší povodňové orgány. Tato oznámení jsou pro podnik směrodatná.

U 1. SPA povodňové orgány oznamují, že tento stav "nastal, příp. zanikl", dosažení 2. a 3. SPA povodňové orgány "vyhláší"

Vyrozumění o dosažení 1. SPA, vyhlášení 2. a 3. SPA a jejich (zániku) odvolání v areálu podniku zajišťují na pokyn člena pracovního (krizového) štábu:

- velitel směny SBS (prostřednictvím ústředny SBS)
- dispečer odboru energetiky

- členové pracovního (krizového) štábu, příp. jimi pověřeni zástupci.

Stejně tak zajišťují vyrozumění o dosažení limitních hladin, přijetí varovné zprávy atd.

Upozornění:

Získá-li pracovní (krizový) štáb podniku informaci o dosažení limitu pro SPA jako první (před oznámením povodňového orgánu), naváže spojení s povodňovou komisí MěÚ (v nepracovní dobu s městskou policií), a po ověření a odsouhlasení může teprve informovat další samostatné firmy.

2.3.9 Přijetí varovné zprávy a následná činnost

Způsob vyrozumění

Varovnou zprávu může podnik obdržet z CHMÚ Brno, příp. povodňových orgánů. Podnik je zařazen na CHMÚ mezi povodňové orgány (OkÚ, MěÚ) a obdrží varovnou zprávu prakticky současně (ústředna SBS). Zpráva je zasílána E-mailem (členové pracovního štábu, služebna SBS) příp. telefonicky (velitel směny SBS). Povodňové orgány (MěÚ) využívají faxu. Varovná zpráva se může týkat předpokládaných intenzivních srážek, předpokladu dosažení SPA.

Informování musí být vždy všichni účastníci ochrany proti povodni v podniku.

- příjemce zprávy (prostřednictvím kteréhokoliv sdělovacího prostředku) zajistí vždy informování velitele směny SBS, dispečera odboru energetiky
- příjemce faxové zprávy navíc potvrdí její převzetí odesílateli telefonicky,
- velitel směny SBS (ústředna SBS) zajistí informování členu pracovního štábu
- v případě přijetí varovné zprávy v době svolání krizového štábu, informuje její příjemce také předsedu krizového štábu.

Činnost při přijetí varovné zprávy

Povodňové orgány (OkÚ, MěÚ) vyhodnocují rizika vyplývající z varovné zprávy a přijímají opatření, např. pouhé vyrozumění nižších povodňových orgánů nebo přímé vyhlášení SPA a vyrozumění nižších povodňových orgánů (a následné vyrozumění organizací).

- aktivizuje se pracovní štáb, ověří údaje, vyhodnotí situaci,
- podle charakteru zprávy a vývoje situace zajistí pracovní štáb v předstihu přípravu příslušných opatření (např. opatření spojená s dosažením 1. SPA ...).

Upozornění:

Obdržení varovné zprávy z CHMÚ na úrovni povodňových orgánů je interní informací pro pracovní štáb povodňové komise podniku. Rozhodující je oficiální rozhodnutí povodňových orgánů o způsobu reakce na varovnou zprávu.

2.3.10 Činnost při přijetí varovné zprávy o dosažení limitu 1. SPA

- aktivizuje se pracovní štáb, zavádí trvalou pohotovost, přebírá řízení ochrany proti povodni, ověří údaje, vyhodnotí situaci,
- pracovní štáb zajišťuje provedení opatření pro 1.SPA
- oznámí řízení protipovodňové ochrany Povodňové komisi MěÚ (příp. Městské policii v nepracovní dobu)
- prostřednictvím velitele směny SBS (ústředny SBS) zajistí vyrozumění zástupců firem
- zajistí provedení prohlídky a přípravu protipovodňových opatření a dalších technických prostředků
- ukončení prohlídky protipovodňových opatření a její výsledek oznámí povodňové komisi MěÚ
- zajistí sledování a vyhodnocování vodních stavů Dřevnice a Moravy
- podle vývoje situace připravuje opatření pro případ vyhlášení 2. SPA

2.3.11 Činnost při přijetí varovné zprávy o dosažení limitu 2. SPA

- Pracovní štáb zavádí trvalou službu v areálu společnosti, změny spojení ohlašuje povodňové komisi MěÚ, řídí ochranu proti povodni, vyhodnocuje situaci

- pracovní štáb zajišťuje provedení opatření pro 2. SPA :
 - ✓ prostřednictvím velitele směny SBS (ústředny SBS) zajistí vyrozumění zástupců firem a informování členů krizového štábu ("oznámení o stavu")
 - ✓ zajistí provedení manipulací u protipovodňových opatření na Dřevnici, příp. nasazení dalších přenosných čerpadel,
 - ✓ provedení manipulací u protipovodňových opatření na Dřevnici oznámí povodňové komisi MěÚ
 - ✓ zajistí průběžné sledování přečerpacích stanic a staveb protipovodňových opatření na Dřevnici
 - ✓ zajistí průběžné sledování energetických kanálu a kanalizací
 - ✓ průběžně sleduje a vyhodnocuje vodní stavy Dřevnice a Moravy
 - ✓ zavede informování o povodňové situaci na nástěnce u kanceláře SBS
 - ✓ zajišťuje průběžný kontakt s dodavateli médií
 - ✓ podle vývoje situace připravuje opatření pro případ vyhlášení 3. SPA

2.3.12 Činnost při přijetí varovné zprávy o dosažení limitu 3. SPA

- pracovní štáb drží trvalou službu v areálu, změny spojení ohlašuje PK MěÚ, řídí ochranu proti povodni, vyhodnocuje situaci
- pracovní štáb zajišťuje provedení opatření pro 3. SPA:
 - ✓ prostřednictvím velitele směny SBS (ústředny SBS) zajistí vyrozumění zástupců firem
 - ✓ zajistí provedení manipulací u protipovodňových opatření na Dřevnici
 - ✓ zajistí průběžné sledování přečerpacích stanic a staveb protipovodňových opatření na Dřevnici
 - ✓ zajistí intenzivnější průběžné sledování energetických kanálu a kanalizací
 - ✓ průběžně sleduje a vyhodnocuje vodní stavy Dřevnice a Moravy
 - ✓ podle vývoje situace aktivizuje pracovní skupinu pro zabezpečovací práce zajistí přípravu doplňkových technických prostředků
 - ✓ v případě potřeby zajišťuje provedení doplňkových zabezpečovacích prací
 - ✓ v případě potřeby zajišťuje nasazení dalších technických prostředků (čerpadla, uzávěry kanalizací, pytle s pískem...)

- ✓ zavádí hlídkovou službu za účelem kontroly hrází řek Moravy a Dřevnice
- ✓ zajistí prověření úložišť vodám škodlivých látek (sklady hořlavin, chemikálií...)
- ✓ průběžně informuje o povodňové situaci na nástěnce u kanceláře SBS
- ✓ zajišťuje průběžný kontakt s dodavateli médií
- ✓ v případě potřeby svolává krizový štáb

2.3.13 Činnost při kritickém překročení limitu 3. SPA

- ochranu proti povodni zajišťuje krizový štáb, drží trvalou službu v areálu
- změny spojení ohlašuje povodňové komisi MěÚ, nepřetržitě vyhodnocuje situaci
- krizový štáb připravuje provedení mimořádných opatření:
 - ✓ udržuje hlídkovou službu za účelem kontroly hrází řek Moravy a Dřevnice
 - ✓ průběžně sleduje a vyhodnocuje vodní stavy Dřevnice a Moravy
 - ✓ zajistí intenzivnější průběžné sledování energetických kanálů a kanalizací
 - ✓ zajistí průběžné sledování přečerpacích stanic a staveb protipovodňových opatření na Dřevnici
 - ✓ řešení rizikové situace konzultuje, příp. odsouhlasuje s povodňovou komisí MěÚ
 - ✓ prostřednictvím velitele směny SBS (ústředny SBS) zajistí vyrozumění zástupců firem o riziku - rozsah upřesní krizový štáb
 - ✓ zajistí nasazení veškerých dostupných technických prostředků s využitím pomoci dalších firem a povodňových orgánů
 - ✓ zajišťuje průběžný kontakt s dodavateli médií, připravuje odstavení energetických médií a přerušování výroby

- ✓ mobilizuje evakuační skupiny jednotlivých divizí společnosti a organizují evakuaci objektu
- ✓ připravuje opatření k opuštění areálu společnosti (s výjimkou nezbytného počtu pracovníků)
- ✓ zajistí zabezpečení úložišť vodám škodlivých látek (sklady hořlavin , chemikálií...)
- ✓ po odsouhlasení povodňovou komisí MěÚ může provádět mimořádné manipulace u protipovodňových staveb zajišťuje pomoc pro MěÚ
- ✓ průběžně informuje o povodňové situaci na nástěnce u kanceláře SBS

Tab.č4.: Rozdělení činností, určení povinností

KDO	mimořádné úkoly za povodňové situace
<i>SBS</i>	svolávání pracovníků Monitoring záchrana osob sledování situace , vyhodnocování , prognózování , dokumentace video a foto dokumentace událostí informování krizového štábu kontroly úložišť nebezpečných látek kontakt se státními orgány (v součinnosti s vedením společnosti) zabezpečení odvozu a likvidaci odpadů mimořádné kontroly objektů , protiúrazová opatření zajištění evakuace zajištění mobilních telefonů

<i>HZSP</i>	záchrana osob , zabezpečení PO , havarijní zabezpečení mobilní WC čerpání z energokanáľů kontrola a vytvoření doplňkových bariér
<i>VEDENÍ</i>	odstávky výroby odstávky médií snížení spotřeby vody jednání s dodavateli a odběrateli organizace výpomoci městu

2.4 Ropná havárie

Definice: Havárie je mimořádné závažné zhoršení, popřípadě mimořádně závažné ohrožení jakosti vod.

Mimořádné závažné zhoršení jakosti vod je zpravidla náhlé, nepředvídané a projevuje se zejména závadným zabarvením, zápachem, vytvořením usazenin, tukovým povlakem nebo pěnou, popř. mimořádným hynutím ryb.

Za mimořádně závažné ohrožení jakosti vod se považuje ohrožení vzniklé neovladatelným vniknutím závadných látek (popř. odpadních vod) v jakosti nebo množství, které může způsobit havárii, do prostředí souvisejícího s povrchovou nebo podzemní vodou.

Dále se za mimořádně závažné ohrožení jakosti vod považují případy technických poruch a závad, které takovému vniknutí předcházejí a případy úniku ropných látek ze zařízení k jejich skladování, dopravě a odkládání.

Za havárii se vždy považují případy zhoršení nebo ohrožení jakosti vod ropnými látkami , chemikáliemi , popř. radioaktivními zářiči nebo nebezpečnými odpady. O havárii nejde v těch případech, kdy vzhledem k rozsahu a místu úniku je vyloučeno nebezpečí vniknutí závadných látek do povrchových nebo podzemních vod.

2.4.1 Možné typy havárií vodám nebezpečných látek

Ve společnosti může dojít k havárii vlivem technické poruchy na zařízení pro dopravu a skladování ropných látek, při přepravě ropných látek (chemikálií) vlivem dopravní nehody nebo únikem z technologického zařízení. Dále pak vlivem havárie či výrazným snížením účinnosti předčisticího zařízení nebo může dojít k podobné havárii u organizací připojených na kanalizační systém společnosti.

Obr.č10.: Prostředky pro likvidaci ropné havárie

Sklady ropných látek jsou konstrukčně řešeny tak, že je omezena možnost vzniku havárie. Při likvidaci havárie je možno využít dostupných prostředků, které má pro tyto případy připraven sklad hořlavin nebo konkrétní pracoviště. Další prostředky má k dispozici havarijní skupina HZSP. Jde o prostředky klasické i speciální (nové sorpční materiály, bandáže na potrubí, rychle tuhnutí tmely, těsnění kanalizačních vpustí apod.). Za jejich udržování, kompletnost a připravenost zodpovídá příslušný vedoucí provozu. Jejich stav pravidelně kontroluje SBS. Technické prostředky musí být uloženy na označeném místě a musí být dostupné pro zásahovou skupinu HZSP. Zásahová skupina SBS poskytne HZSP klíče od všech objektů včetně skladu hořlavin, skladu PHM atd.

2.4.2 Základní postupy pro řešení následujících typu havárií

- Havárie nadzemní skladovací nádrže ropných látek
- Havárie na vnitřním potrubí systému skladu hořlavin
- Havárie železniční (silniční) cisterny
- Havárie v důsledku dopravní nehody, poruchy vozidla
- Havárie předčisticího (technologického) zařízení
- Havárie u cizí organizace připojené na kanalizační síť podniku
- Havárie v důsledku požáru
- Hlášení havárie "cizí" osobou

Kanalizační systém

Kanalizace v areálu podniku je vybudována jako oddělená. Dešťové vody jsou odváděny do řek Moravy a Dřevnice. Odpadní vody z předčisticích zařízení a ostatní splaškové vody jsou odváděny na oblastní čistírnu odpadních vod

Dešťové vody

Dešťové vody z jižní části pozemku jsou odváděny do řeky Moravy. Na tento systém je napojena dešťová kanalizace i sousedního PSG, a.s. (Kvítkovice). Tato větev je ukončena výtokovým objektem, jehož součástí je komora s uzávěrem a přečerpávací stanice. Na výtoku lze spustit norné stěny a jako nornou stěnu lze použít přečerpávací stanici. Základní technické vybavení pro likvidaci úniku ropných látek je umístěno v přečerpávací stanici. Dešťové vody ze severní části pozemku jsou odváděny do řeky Dřevnice. Na této větvi dešťové kanalizace je vybudována přečerpávací stanice dešťových i splaškových vod. Jímka dešťových vod je opatřena pevnou nornou stěnou. Výtok z přečerpávací stanice lze uzavřít. Přečerpávání je možné i přes instalovaný lapol do splaškové kanalizace. Přítomnost ropných látek na hladině jímky je signalizována na ústřednu SBS. Nornou stěnu lze osadit i na výtokovém objektu do řeky Dřevnice.

Splaškové vody

Splaškové vody z větší části areálu jsou odváděny "sběračem NPO" k předávací šachtě sběrače SPECO. Na tuto větev jsou připojeny PSG – Servis a.s., MORAVAN -SLUŽBY s.r.o., Teplárna Otrokovice a.s., PSG - Speciální stavební konstrukce a.s. Na této větvi je

možné v současné době provést opatření k záchytu ropných látek pouze utěsněním kanalizace na trase a ropné látky zachycovat v revizních šachtách nebo v měrném objektu uzavíratelného pomocí hradítka.

Splaškové vody z menší severní části areálu jsou odváděny "sběračem NRS" přes přečerpací stanici a přípojkou uloženou v energetickém kanále do šachty městského sběrače SPECO. Na tuto větev je připojeno stavědlo OP železniční stanice Otrokovice. Ropné látky je možno zachytit v přečerpávací stanici.

Prevence vzniku a omezení negativních vlivu případných havárií

Včasné vedení vlastního nasazení při likvidaci následku případných havárií vodám nebezpečných látek je velmi důležitou oblastí. Prioritou však zůstává prevence možných havárií. Z uvedeného důvodu byly a budou neustále vytvářeny patřičné podmínky a vynakládány finanční prostředky pro prevenci možných havárií.

2.4.3 V rámci prevence byly realizovány následující kroky

- Sklady a místa pro nakládání s vodám nebezpečnými látkami jsou stavebně a technicky řešena tak, aby byly minimalizovány negativní vlivy případné havárie.
- Sklady nebezpečných látek a vybraná technologická místa byla vybavena sorpčními materiály a pomůckami.
- Na vybraných pracovištích byly pro nebezpečné látky zavedeny dvouplášťové kontejnery.
- Byla provedena a dále je plánována rekonstrukce podlah v místech nakládání s nebezpečnými látkami (sklady,...).
- Byl zřízen centrální sklad sorpčních prostředků pro celý podnik
- V rámci HZSP bylo zakoupeno speciální vozidlo, které je vybaveno zařízením a prostředky pro likvidaci následků průmyslových havárií včetně ropných
- Na rizikových místech byly instalovány uzávěry (poklopy) kanalizačních vpustí pro případ nežádoucího úniku nebezpečných látek
- Vzhledem k oddělené kanalizační síti bylo pro rychlou orientaci provedeno barevné označení kanalizačních vpustí(modrá-dešťová kanalizace, žlutá - splašková kanalizace- ČOV

Obr.č11.:Barevné rozlišení kanalizačních sítí

- V rámci přečerpávací stanice byly na dešťové kanalizaci do Dřevnice instalovány uzávěry a čerpadlo umožňující v případě havárie odčerpávat znečištěnou vodu z dešťové kanalizace na oblastní ČOV.
- V rámci HZSP a SBS jsou prováděna metodická a součinnostní cvičení zaměřená na likvidaci technických havárií
- Pro zaměstnance společnosti byl vypracován jednoduchý metodický pokyn, jak postupovat v případě úniku ropných látek
- Byly vypracovány TOP, směrnice výkonného výboru atd., které označují riziková místa a určují postupy zásahu

2.4.4 Základní povinnosti vedoucích pracovníku

Průběžně a prokazatelně seznamovat podřízené pracovníky, kteří nakládají s vodám nebezpečnými látkami s postupy likvidace následků možných úniků. Udržovat barevné značení vpustí a poklopu kanalizace v rámci své působnosti. Úložiště a sklady ropných látek a vodohospodářská díla udržovat v dobrém technickém stavu a provozovat je podle provozních řádů, udržovat vybavení technickými prostředky pro likvidaci ropných havárií.

2.4.5 Vedení nasazení - ropná havárie

Společnost má zpracován havarijní plán, který určuje postup při vyhlášení havarijního poplachu, zejména způsob vyzoomění příslušných pracovníků společnosti s označením jejich

zodpovědnosti a pravomocí, způsob hlášení o úniku státním orgánům, popisuje možné druhy úniku a způsob zásahu a likvidace havárie.

2.4.6 Všeobecná opatření při havarijním úniku

Činnosti spojené s likvidací havárie mají přednost před ostatní činností (pokud se nejedná o záchranu života). Při vzniku ropné havárie (úniku nebezpečných látek) je nutno postupovat rychle a rozhodně. Pro úspěšném zdolání ropné havárie je třeba provést všeobecně tato opatření:

Okamžitá opatření

Provádí osoba která havárii (únik) zjistí, je přítomna při jejím vzniku, nebo ji způsobí.

- V případě nebezpečí požáru nebo výbuchu (únik hořlavin I. třídy) provést dostupná opatření k jeho vyloučení (*vypnutí motoru vozidla , vypnutí stroje , příprava hasícího přístroje...*).
- Provést podle možností opatření k omezení volného vytékání ropných látek (*vypnutím stroje , ucpání trhliny , použití záchytných nádob*) a zabránění vniknutí ropných látek do půdy , kanalizačních sítí nebo energetických kanálů (*zasypáním sorpčním materiálem , textilií , ohrázkováním zasaženého prostoru , utěsněním vpustí folií , nebo speciálními deskami*).
- Vzniklou situaci neprodleně ohlásit na služebnu SBS
- Vyčkat pokynů velitele zásahu.

Po ohlášení přijíždí na místo havárie zásahová jednotka HZSP a na SBS , následně další odborní pracovníci společnosti.

Velitelem zásahu mohou být podle charakteru a doby vzniku havárie tyto osoby : velitel směny SBS , vedoucí skladového hospodářství , ved. příslušného pracoviště , velitel havarijní skupiny hasičů , vedoucí nebo technolog odb. energetiky.

V případě zásahu jednotky HZSP, přebírá řízení zásahu velitel zásahové jednotky , který úzce spolupracuje s obsluhou zařízení a dalšími odbornými pracovníky a vedoucími. Havarijní skupina je oprávněna při zásahu požadovat pomoc od vedoucích i jiných pracovníků podniku , nebo původce havárie a tito jsou povinni ji poskytnout.

Havarijní skupina může při zásahu využít dostupných prostředků , včetně omezení nebo zastavení dodávky energetických médií.

2.4.7 Opatření k omezení havarijního úniku

Provádí odborným způsobem zásahová jednotka HZSP, popř. spolupracují odborné útvary společnosti.

- Zabránit vytékání ropných látek jakýmkoliv způsobem, popř. rozlévání již vyteklých kapalin. Zabránit jejich vniknutí do kanalizace, nebo rozlévání na terén, omezit vliv na vodní tok nebo COV. (uzavřením armatur, utěsněním trhlin, obrácením havarovaných nádrží, zatažením cisterny do prostoru stáčiště, zachycováním unikajících látek do nádob, zachycováním na sorpčních materiálech, přečerpáváním kapalin z poškozených nádob, ohrázkováním zasaženého prostoru, utěsněním kanalizačních vpustí, utěsněním kanalizační přípojky těsnícím vakem, použitím norných stěn ve výtokových objektech, uzavřením výtoku do řeky Moravy a spuštěním přečerpací stanice, odstavením havarovaného předčisticího zařízení, vypnutí čerpadel v energetických kanálech, ...).
- S použitím čerpadel , materiálu sajících nebo sorbujících ropné látky zahájit sběr uniklých látek, popř. kontaminované vody a asanaci zasaženého prostoru.
- Pro vytěžené materiály zajistit bezpečné uložení.

2.4.8 Následná opatření

Zabezpečují členové havarijní komise společnosti se zástupcem vodohospodářského orgánu.

- Zkontrolovat příslušná opatření k omezení následku havárie, popř. provést další nezbytná opatření.
- Vyhotovit záznam o havárii, popř. prošetřit potřebné skutečnosti.
- Zajistit odběry vzorku (vody, zeminy)
- Pořídit fotografickou (video) dokumentaci, popř. situační nákres s vyznačením zasaženého území
- Průběžně kontrolovat kvalitu povrchových a podzemních vod
- Řídit a organizovat asanační práce v zasaženém území

2.4.9 Součinnost jednotlivých složek podniku při vzniku havárie

Osoba (y), která ropnou havárii zjistí, je přítomná při jejím vzniku, nebo ji způsobí:

Neprodleně provede první zásah , který směřuje především k vyloučení možnosti vzniku požáru nebo výbuchu (vypnutí motoru vozidl , vypnutí stroje, vypnutí el. proudu, příprava hasícího přístroje) a ohlásí vznik havárie hasičskému záchrannému sboru podniku.

Ohlásí vznik havárie příslušnému vedoucímu pracoviště, kde došlo k havárii , není-li znám, pak svému vedoucímu. Mimo zabezpečení nahlášení havárie, popř. přinesení materiálu k likvidaci havárie se z místa havárie nevzdaluje a vyčkává pokynu velitele zásahu.

Pokud není ohroženo zdraví nebo život její nebo jiných osob, nebo nehrozí nebezpečí vzniku velké hospodářské škody:

Neprodleně započne s prováděním opatření k zabránění šíření ropné havárie, nebo zmírnění jejich důsledků (vypnutí čerpadel, obrácení nádob trhlinami, vzhůru, odtažení z dosahu kanalizace, přemístění poškozených nádob nebo cisteren do vybudovaných záchytných prostor, provizorní utěsnění trhlin, zasypání sorpčními materiály a pod.).

Řídí se pokyny velitele zásahu.

B. Hasičský záchranný sbor společnosti - havarijní skupina

Přijíždí k místu havárie do 4 minut po ohlášení havárie nebo po hlášení havarijních stavů ze skladu hořlavín signalizačním zařízením. K dispozici má vozidlo pro technickou pomoc s vybavením pro likvidaci (ropné) havárie. Zajišťuje první odborný zásah v místě vzniku havárie, popř. s osobam , které už provádí zásah. Provádí protipožární zabezpečení , zásah proti šíření úniku a ke zmírnění jeho důsledku, zajišťuje sběr uniklých látek. Zásahové jednotky HZSP, poté ohlásí havárii SBS a vodohospodáři (ekologovi) a podle závažnosti také HZS okresu Zlín dle plánu spojení. Zajišťuje dohled u dlouhodobých zásahu.

Obr.č12.: Zásah jednotky HZS

Velitel směny SBS

Zajišťuje informování jednatele společnosti a Okresního úřadu Zlín. Spolupracuje při posuzování vlivu a důsledku havárie z hlediska ochrany životního prostředí. Zabezpečuje úkoly v rámci havarijní komise.

Vodohospodář (ekolog)

Posuzuje rizika, vlivy a důsledky havárie z hlediska ochrany vod. Zabezpečuje pracovní spojení s vodohospodářským orgánem a ostatními státními orgány dle plánu spojení. Spolupracuje při likvidaci ropné havárie. Zabezpečuje úkoly v rámci havarijní komise.

Vedoucí příslušného pracoviště , kde došlo k havárii

Spolupracuje při likvidaci ropné havárie, podle potřeby také uvolněním pracovníků a technických prostředků a pod. Zabezpečuje opravu zařízení a uvedení do původního stavu. Zabezpečuje úkoly v rámci havarijní komise.

Obsluha zařízení, kde došlo k havárii

Spolupracuje při likvidaci ropné havárie, podle pokynu velitele zásahu a svého vedoucího. Provádí opravu (popř. provizorní opravu) zařízení a uvedení do původního stavu. Zajišťuje sběr uniklých látek.

Odbor energetiky

Energodispečink zajišťuje spojení a vyrozumění pracovníků odb. energetiky, případně jejich vyrozumění v místě jejich bydliště (předák vnějších rozvodů , vedoucí, technolog odb. energetiky). Údržba vnějších rozvodů zajišťuje ve spolupráci se skupinou hasičského záchranného sboru obsluhu kanalizace, přečerpacích stanic a vodovodu, spolupracuje při likvidaci havárie. V případě potřeby jsou zapojeny i další střediska odb. energetiky. Spolupracuje při sběru uniklých látek ve výtokových objektech a v kanalizaci.

2.4.10 Identifikace nebezpečných látek

Ve společnosti je vypracován kompletní seznam všech nebezpečných látek a odpadů. Každá látka či odpad má vypracovaný svůj identifikační list , který obsahuje nejen způsob a použití ochranných pomůcek, ale také škodlivost a zásady první pomoci. Tyto listy jsou umístěny u každého stanoviště těchto látek.

Tab.č5.: Identifikační list

IDENTIFIKAČNÍ LIST NEBEZPEČNÉHO ODPADU	
1. Název odpadu (podle Katalogu odpadu):	Sorbent, upotřebená čistící tkanina, filtrační materiál, ochranná tkanina
2. Kód odpadu (podle Katalogu odpadu) :	1 5 O 2 O 1
3. Kód podle ADR, COTIF	Tř.4 , č.4c , UN č. 3175
4. Původce odpadu nebo oprávněná osoba:	Firma (obchodní název) : Ulice: Místo a PSČ: IČO: město :
5. Osoba oprávněná jednat jménem původce odpadu nebo oprávněné osobní jméno :	Telefon/Fax:
6. Fyzikální a chemické vlastnosti:	Pevné materiály - vapex, fibroil, piliny, textil, papír,... - znečištěné (nasáklé) jinými nebezpečnými produkty.
7. Nebezpečné vlastnosti:	Hořlavost pevných látek, ekotoxicita, následná nebezpečnost. Možnost ohrožení. 7. Bezpečnostní opatření při manipulaci, skladování a přepravě odpadu.
7.1 Technická opatření:	Skladovat v nepropustných nádobách oddělené od hořlavin. Při práci nejíst,
7.2 Doporučené osobní ochranné prostředky:	oči : ochranné brýle ruce : ochranné rukavice ostatní části těla : ochranný pracovní oděv
7.3 Protipožární vybavení:	S odpadem nakládat v souladu s předpisy požární ochrany. Nehasit vodou.

Tab.č6.:Interní bezpečnostní list nebezpečné látky

Interní bezpečnostní list	
Obchodní kód, název	CS2007-06 BENZIN 80/110
Chemický název, složení	Směs kapalných uhlovodíků převážně parafinického charakteru. Obsah benzenu max. 0,1% obj.
Konzistence	☐ tuhá ☐ pastová ☐ tekutá ☐ plynná
Upozornění na nebezpečí (R-věty)	R 11 Vysoce hořlavý R 65 Zdraví škodlivý:při požití může vyvolat poškození plic
Návod bezpečného zacházení (S-věty)	S 16 Uchovávejte mimo dosah zdrojů vznícení - zákaz kouření S 33 Proveďte opatření proti výbojům statické elektřiny S 53 Zamezte expozici – před použitím si obzarejte speciální instrukce S 62 Při požití nevyvolávejte zvracení: okamžitě vyhledejte lékařskou pomoc
   	
Konzentrace	Nejvyšší povolená koncentrace v ovzduší (NPK-P): PEL: 400 mg/m ³ NPK-P: 1 000 mg/m ³
Účinky na lidský organismus	Škodí zdraví, při inhalaci, požití. Dráždí pokožku, kterou se vstřebává. Páry benzínu působí narkoticky. Dráždí sliznice a oči.
První pomoc	Všeobecně: odstranit špinavý oděv, při bezvědomí uložit postiženého do polohy s hlavou na stranu, při jakýchkoliv zdravotních pochybnostech vyhledat lékaře Vdechnutí: vynést postiženého na čerstvý vzduch, při zástavě dýchání zavést umělé dýchání a přivolat lékaře Oči: vymývat proudem vlažné vody po dobu nejméně 15 minut Pokožka: omýt teplou vodou a mýdlem a ošetřit reparačním krémem Požití: nevyvolávat zvracení, nejíst, nepít a ihned přivolat lékaře
Kategorie odpadu Způsob likvidace	☐ ostatní ☐ nebezpečný Termická likvidace ve spalovně nebezpečných odpadů nebo dle pokynů oddělení ochrany ŽP.
Závadnost vodě	☐ nezávadná látka ☐ nebezpečná závadná látka ☐ závadná látka ☐ zvlášť nebezpečná závadná látka
Hasební prostředky	☐ voda ☐ CO ₂ ☐ pěna ☐ vodní mlha ☐ Halony ☐ Teplota vzplanutí: cca < 11°C Teplota vznícení: cca 220°C Mez výbušnosti - horní:7,00% obj. - dolní:0,93% obj.
Datum, podpis	

2.5 Pracovní úraz

Definice: Pracovní úraz je jakékoliv poškození zdraví nebo smrt, které byly zaměstnanci způsobeny nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením vnějších vlivů při plnění pracovních úkolů, nebo v přímé souvislosti s nimi. Pracovním úrazem není úra, který se stal při cestě do zaměstnání a zpět.

Při lehkých úrazech mají zaměstnanci na každém pracovišti k dispozici lékárničku první pomoci, která je vybavována a doplňována dle platné legislativy. Při závažnějších úrazech, kdy je nutná lékařská pomoc, jsou na ranní směně dva lékaři na podnikovém zdravotním středisku. Tel. : 1111

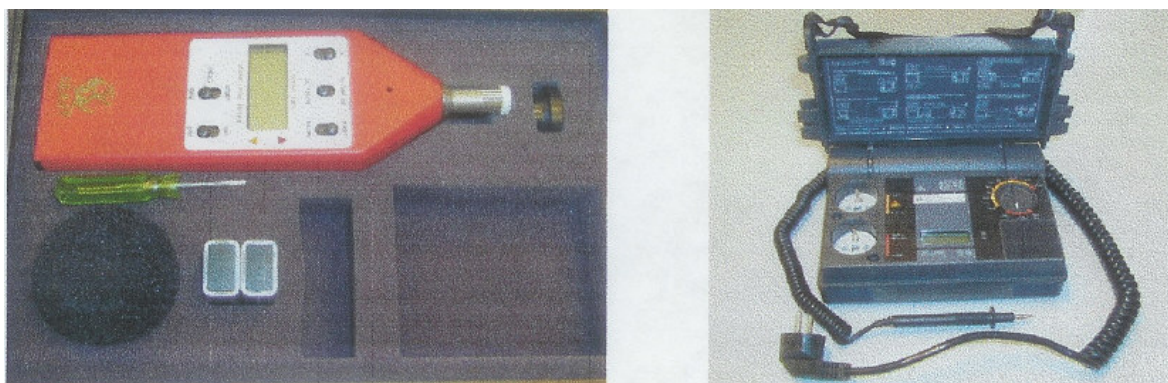

Obr.č13.:lékárnička první pomoci

Pro odvoz pacienta k ošetření na polikliniku slouží sanitka HZSP tel. 2222. V případě těžkých pracovních úrazů přivolá řidič sanitky HZSP rychlou zdravotní pomoc tel.státní **155**, pro odvoz postižených při hromadném úrazu je možno volat externí dopravní firmu Bardos tel. **8888**. Při vzniku těžkého, hromadného nebo smrtelného úrazu musí být neprodleně informován příslušný ředitel divize, vedoucí provoz, ZR OS chemie, odd. bezpečnosti práce a Policie ČR.

2.5.1 Technické vybavení

Pracovníci SBS mají v rámci své činnosti k dispozici následující vybavení : Příslušné normy a zákony, mobilní telefony, fotoaparát, videokameru, videorekordér, televizi, výpočetní techniku, lékárničk , soupravu na měření požití alkoholických nápojů, hlukoměr, přístroj pro kontrolu a revize elektrických předmětů a nářadí.

Obr.č13.:technické prostředky pro kontroly

2.5.2 Ohrožení zdraví

Každý zaměstnanec je povinen chránit zdraví své i svých spolupracovníků. Přesto může v určitých případech dojít k poškození zdraví z důvodu pracovního úrazu nebo náhlého onemocnění.

Obecně platí, že každý pracovník je povinen : Provést nutná opatření pro záchranu ohrožených osob v případě úrazu nebo jiného zdravotního postižení a v nutném případě přivolat sanitní vůz hasičského záchranného sboru společností tísňovým voláním :

S ohledem na závažnost poranění se postupuje podle následujících základních pravidel

- poskytnutí první (předlékařské) pomoci
- zajištění lékařské pomoci
- v případě nutnosti přivolání sanitního vozu HZSP

Ohlašovací povinnost mimo firmu zajišťují pracovníci oddělení bezpečnosti a hygieny práce.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 SPOLUPRÁCE S ÚŘADY V KRIZOVÝCH SITUACÍCH - PŘÍKLAD

3.1 Práva a povinnosti právnických osob

ZÁKON 240 HLAVA III

§ 29 Právnické osoby a podnikající fyzické osoby

Na výzvu příslušného orgánu krizového řízení jsou právnické osoby a podnikající fyzické osoby povinny při přípravě na krizové situace podílet se na zpracování krizových plánů. V případě, že jde o právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby, které zajišťují plnění opatření vyplývajících z krizového plánu, jsou tyto osoby dále povinny zpracovávat plány krizové připravenosti; plánem krizové připravenosti se pro účely tohoto zákona rozumí plán, ve kterém je upravena příprava příslušné právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby k řešení krizových situací.

V případě, že ministerstvo, krajský úřad, okresní úřad nebo obec zahrne do krizového plánu konkrétní právnickou osobu nebo podnikající fyzickou osobu, je tato povinna bezplatně poskytnout a aktualizovat požadované podklady uvedené v § 14 odst. 3 a další související údaje. Ministerstva, krajské úřady, územní správní úřady, okresní úřady nebo obce mohou uzavřít s právnickými osobami a s podnikajícími fyzickými osobami smlouvy ke splnění úkolů vyplývajících z krizových plánů.

Právnické osoby a podnikající fyzické osoby jsou povinny poskytnout věcné prostředky potřebné k řešení krizové situace na výzvu oprávněného orgánu krizového řízení, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.

Dojde-li za krizového stavu k ohrožení života, zdraví nebo hrozí-li škody velkého rozsahu na majetku nebo životním prostředí, jsou právnické osoby a podnikající fyzické osoby povinny splnit úkoly, které jdou nad rámec opatření uvedených v krizových plánech, pokud jim tyto úkoly uloží hejtman (§ 17), přednosta okresního úřadu (§ 20) nebo orgány obce.

Povinnost poskytnout věcný prostředek při krizových stavech ukládá právnickým osobám a podnikajícím fyzickým osobám okresní úřad. Při nebezpečí z prodlení je oprávněn tuto povinnost uložit právnické osobě a podnikající fyzické osobě také starosta, který o uložení povinnosti následně informuje okresní úřad. Okresní úřad nebo starosta, který uložil povin-

nost poskytnout věcný prostředek, zabezpečí jeho vrácení tomu, jenž věcný prostředek poskytl, a současně mu vydá potvrzení o využití tohoto prostředku. Potvrzení obsahuje zejména údaje o uživateli, popřípadě vlastníkovi věcného prostředku, nezbytné identifikační údaje věcného prostředku, datum a hodinu poskytnutí a vrácení věcného prostředku, stav opotřebení a poškození, poučení o náhradě a označení orgánu, který potvrzení vydal.

3.2 Komunikace s médii – modelový případ

Jako komunikační centrum pro styk se zástupci médií je určena jednací místnost jednatele společnosti umístěná v 7 patře administrativní budovy, obj. 100. Uvedená místnost je vybavena audiovizuální technikou, firemními telefony. V případě nutnosti lze vybavení rozšířit o další zařízení a pomůcky (telefonní linky, fax, kopírk , mapy areálu, dokumentace). Součástí místnosti je i malý kuchyňský kout, který lze využívat k přípravě občerstvení. Přípravu podkladu pro komunikaci s médii zajišťuje SBS prostřednictvím svého jednatele ve spolupráci s vedením podniku.

Obr.č15.:Místnost krizového štábu

3.3 Místnost týmu - požár, ropná havárie

Jako místnost určená pro krizový štáb byla stanovena učebna (odpočinková místnost) na požární stanici HZSP, obj. 117. V místnosti budou instalovány požární plány závodu, plány nasazení jednotky v jednotlivých objektech, plány rozmístění hydrantů, elektrické výzbroje atd. Místnost krizového štábu je vybavena: . telefony (vnitřní, podnikový), faxem, požárním plánem, školní tabulí, . informačními tabulemi, televizorem, videorekordérem, kancelářskými stoly a židlemi.

Obr.č16.:Náhradní místnost krizového štábu

3.4 Místnost týmu - ostatní

V případě nutnosti svolání pracovních krizových týmu je k dispozici opět místnost jednatele společnosti nebo zasedací místnost v sekretariátu jednatele společnosti. Obě místnosti jsou snadno dostupné a dají se operativně podle potřeby dovybavit. V případě ohrožení administrativní budovy je možno využít učebnu HZSP nebo koordinační centra výrobních divizí.

3.5 Spolupráce s úřady a obyvatelstvem regionu v krizových situacích

3.5.1 Požár

V případě vzniku velkého požáru v areálu společnosti a následného ohrožení obyvatel města a okolí musí hasiči podniku a krizový štáb informovat níže uvedené státní orgány:

- Hasičský záchranný sbor Kraje
- Městský úřad
- Policie České republiky

V případě požáru nebo většího úniku ropných látek v regionu města vysílá podnik na požádání Hasičského záchranného sboru Kraje jedno zásahové vozidlo k likvidaci požáru nebo technické (ropné) havárie.

Spolupráce s hasičskými záchrannými sbory

Ve městě Otrokovicích je ustavena od 1.1. 1996 stanice profesionálního Hasičského záchranného sboru (hlavní stanice se nachází v okresním městě Zlín). V této detašované stanici slouží celkem 7 hasičů ve 3 směnách po 24 hodinách. Dále je spolupracováno s podnikovými profesionálními jednotkami firem v aglomeraci, které mají ověřeny dojezdové časy do závodu v rozmezí od 10-20 minut a mají potřebnou hasební techniku. Ve městě je také ustaven Sbor dobrovolných hasičů se 7 členy. Dále spolupracujeme s jednotkami SDH přilehlých obcí. V souladu se zákonem o požární ochraně a schválenými poplachovými plány vydanými OkÚ Zlín, jsou pravidelně prováděna praktická součinnostní taktická cvičení vybraných požárních jednotek.

Po cvičení je prováděno hodnocení s cílem odstranit nedostatky ve spolupráci a zajištění technických podmínek při zásahu.

Na ředitelství hasičského záchranného sboru okresu jsou uskutečňovány konzultace zaměřené k otázkám požární ochrany naší společnosti z oblasti prevence a represe.

3.5.2 Protipovodňová ochrana

Organizací spolupráce s úřady a firmami v regionu v rámci prevence je pověřena

SBS ve spolupráci s divizí ochrany společnosti. Konkrétní povinnosti v případě povodně zajišťuje pracovní a krizový štáb společnosti.

Externí spolupráce :

Při vyrozumění o nebezpečí povodní od: ČHMÚ Brno , Povodňová komise MěÚ předává společnosti získané informace dalším firmám v areálu společnosti a smluvním partnerům v regionu. Krizový štáb podniku spolupracuje při povodni: s povodňovou komisí MěÚ (OkÚ Zlín), ČHMÚ, Povodí Moravy, integrovaným záchranným systémem firmami v areálu a smluvními partnery. Dále zajišťuje předávání informací firmám v areálu společnosti a smluvními partnerům v regionu. Současně spolupracuje při provádění zabezpečovacích prací.

Po povodni podnik nadále spolupracuje: . s MěÚ , firmami v areálu společnosti a smluvními partnery

3.6 Bezpečnost a hygiena práce - Úraz

3.6.1 Pracovní prostředí hygienické podmínky

Při zhoršení pracovního prostředí, nebo při plánovaném posouzení jeho úrovně spolupracuje odd. BHP se : závodními lékaři působící v areálu společnosti, OHS Zlín, IBP Brno, OS chemie.

3.6.2 Úraz

Při registrovaném pracovním úrazu zařazeném do skupiny "ostatní" šetří úraz oddělení BHP ve spolupráci s SBS. Ošetření provede lékař ve zdravotním středisku společnosti nebo při využití sanitního vozu HZSP odborný lékař – specialista. Při smrtelném , hromadném a těžkém úrazu . se k odvozu raněného využívá sanitka RZP. Ošetření se provede u specialistů v nemocnici Zlín.

Úraz šetří IPB Brno + odd. BHP, účastní se oblastní svazový inspektor Brno v případě potřeby "Policie ČR".

3.7 Ropná havárie - únik vodám nebezpečných látek

V případě většího úniku ropných nebo jiných vodě škodlivých látek v regionu vysílá podnik na požádání HZS okresu Zlín jedno speciální vozidlo s posádkou 1+2 k likvidaci vzniklé havárie. Koordinaci při zásahu bude zajišťovat HZS okresu Zlín nebo jím pověřená stanice HZS.

Jako poradci členové krizového štábu budou k dispozici pracovníci odboru ŽP při MÚ Otrokovice a při účasti společnosti její specialisté: velitel zásahové jednotky HZSP, vodohospodář a pověřený pracovník SBS, určení zástupci odboru energetiky.

I v této oblasti jsou prováděna taktická součinnostní cvičení s dalšími hasičskými sbory.

3.8 Civilní ochrana

V době míru organizuje civilní ochranu HZS kraje Zlín prostřednictvím svého územního odboru.

3.9 Ostraha společnosti

Ostrahu - ochranu majetku společnosti zajišťuje na základě smluvních vztahů SBS. Při podezření na trestní čin spolupracují pracovníci ostrahy s Policií ČR. O výsledku kontrolní činnosti prováděné pracovníky ostrahy je informován písemnou formou předseda výkonného výboru a ředitel divize ESŘ.

3.10 Současná praxe

Současné době je však velký problém popsanou spolupráci realizovat a to především u malých podniků. Státní správa se k nim nechová jako k partnerům, ale spíše jako k „podřízeným“. Při rozhodování v době krize jsou přehlíženy a ignorovány. Poněkud lepší postavení mají velké podniky, které disponují vlastním personálem a technikou např. vlastní jednotkou HZS. Pokud jsou navíc „vlajkovou lodí“, města či regionu je jejich postavení silné a je brán zřetel na jejich potřeby a přání.

Největším problémem je pak samotný IZS. Z názvu vyplývá, že má být integrovaným, tím však ve skutečnosti není. Ve skutečnosti zde nejvíce prosazují své postoje a nároky hasiči a chtějí nekompromisně řídit všechny druhy zásahů, včetně těch, které nejsou pří-

mo v jejich kompetenci. Názornou ukázkou této skutečnosti je příklad z loňského roku, kdy se v oblasti Tesáku ztratilo několik lyžařů. Místo toho, aby HZS předal tento případ ihned horské službě „, vyhnal „, pátrat do hor na tuto akci zcela nepřípravené a nevybavené příslušníky sboru. HZS předal hlášení a požádal o pomoc horskou službu až po několika hodinách neúspěšného hledání.

Pokud se týká samotné spolupráce mezi státní správou a SBS je téměř nulová, jelikož zkorumpovaný aparát zatím není schopen uznat princip komerční bezpečnosti. Navíc dosud nebyl schválen zákon o SBS, čímž je situace velmi komplikovaná. K této situaci však připínavají i samotné agentury tím, že se sdružují v několika asociacích, které mezi sebou vedou spory.

4 TVORBA ŘÍDÍCÍCH DOKUMENTŮ

4.1 Zahájení tvorby dokumentů

Před zahájením tvorby řídicích dokumentů si musíme položit tyto otázky :

- Co je příčinou vzniku krizové situace ?
- Co se stane po vzniku krizové situace ?
- Kdo bude situaci řešit ?
- Jak budeme situaci řešit ?

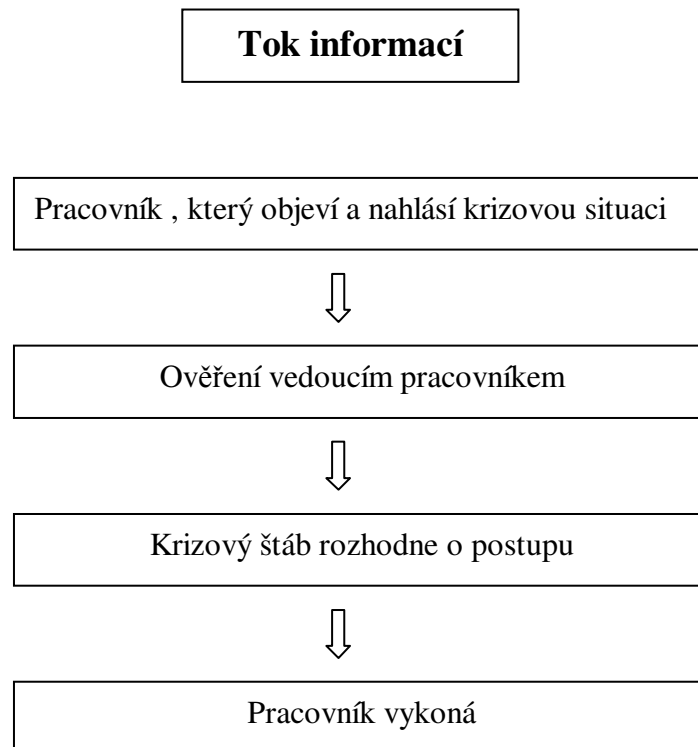
Krizové plánování je činnost, která směřuje k preventivní ochraně podniku před krizovými situacemi. Abychom dosáhli optimální účinnosti a efektivnosti činností postupujeme následovně :

- Provedeme analýzu podniku
- Vyhodnocení klíčových procesů
- Identifikace možných rizik
- Přiřazení osobní zodpovědnosti
- Zajištění systému komunikace
- Schválení opatření (procesní stránky, materiální a finanční stránky)
- Školení a výcvik zaměstnanců
- Zajištění kontroly
- Zajištění aktualizace

4.2 Základní body pro tvorbu řídicích dokumentů :

- Směr informačního toku
- Kdo bude řídit a organizovat
- Jaké máme komunikační kanály
- Způsoby komunikace (pracovní doba , mimopracovní doba)

Tab.č7.:tok informací

Dále si musíme uvědomit, že ne každá krize vzniká uvnitř podniku, ale může nás ovlivnit krize vnější tzn. sousední podnik, dění v regionu spod. U těchto případů je nutné vypracovat si dopředu kontakty a formu spolupráce s cizími subjekty a to nejen na státní orgány, ale i na soukromé subjekty. V této fázi musíme počítat i s opačnou situací – naše krize ovlivní okolí.

4.3 Odstraňování krizové situace

4.3.1 Vlastní zaměstnanci

Není třeba speciálních režimových a organizačních opatření, plány pro činnost v případě krize jsou zpracovány dopředu. Tato alternativa není finančně náročná. Je nutné však počítat s tím, že vedení podniku určené pro běžnou činnost, nemusí být schopno krizi zvládnout pokud nebude speciálně vyškolen.

4.3.2 Vlastní zaměstnanci s využitím dočasné organizační struktury

Rychlé efektivní rozhodování vyškoleného týmu , finančně nenáročné řešení. Může se vyskytnout problém s provázaností řízení obou týmů, nutnost vytvoření duplicitních plánů.

4.3.3 Smluvně najatou profesionální firmou

Velká finanční náročnost, dlouhá doba realizace. Firma se musí detailně seznámit s chodem podniku a všemi riziky. Dalším problémem je řešení kompetencí v průběhu krize.

Krizový management si podle okolností vybírá různé formy plánování. To bývá jedním z nejsledovanějších v podniku, jelikož podnik pouze finančně zatěžuje a nevytváří zisk. Navíc jeho odůvodnění a zavedení je vždy obtížné obhájit před vedením společnosti, které je zaměřeno a hodnoceno podle výše zisku.

4.4 Možnosti realizace krizového plánu

4.4.1 Písemná forma plánu

Hlavní tíhu řešení nese management, který ji musí perfektně ovládat a to jak teoreticky tak prakticky. Dále musí být vedení pravidelně proškolenáno ze změn legislativy.

4.4.2 Softwarová forma plánu

V této formě přebírá úlohu aktualizace legislativy software k tomu určený. Je otázkou zda při reálné krizi je čas zpoždění nutný k nastudování změn vedením akceptovatelný. Navíc pouze elektronická forma je nepřípustná z důvodů výpadků elektřiny apod. proto i zde je nutná tištěná forma.

4.4.3 Kritéria při rozhodování o dodavateli

- Cena zpracování plánu
- Funkčnost
- Efektivita
- Servisní podpora
- Reference dodavatele

Základní předpoklad úspěchu podnikání je vytvoření systému krizového plánování ,jeho členění podle času a následků. Je nezbytně nutné, aby vrcholový management byl pevně rozhodnout o jeho vypracování a zavedení do praxe.tento plán musí předpokládat všechny možné varianty řešení krizových situací. Kontinuitu podnikání – v průběhu krize se nezastavuje ani neomezuj výroba, zavádí se speciální bezpečnostní opatření. Obnova podnikání – provoz se následkem krize krátkodobě přerušuje. Zde nastupují programy pro revitalizaci. Likvidační podnikání – následky krize jsou tak velk , že již není možno podnik revitalizovat a zachovat tak způsob podnikání.

4.4.4 Činnosti při tvorbě krizových plánů

Hledání a popsání rizikových faktorů včetně mapování podniku. Popis stavu podniku zahrnující budovy, pozemky , přístupové cesty, dostupnost pro HZS, zdravotnickou pomoc, policii ČR atd. Popis stavu technického zabezpečení podniku mechanické zábrany, EZS, EPS, CCTV a jejich rozmístění v objektu. Stav technologie, strojního zařízen , rozmístění v objektu. Komunikace vnitropodnikové i vnější tzn. telefonní ústředny, podnikový rozhlas, servery, mobilní telefony, vysílačky. Rozmístění a počet pracovníků včetně jejich odbornosti a způsobilosti, nahraditelnosti. Pracovní procesy v jednotlivých provozech. Analýza vzájemné závislosti všech částí provozu (materiálové a finanční toky). Současný stav podnikové legislativy.

4.4.5 Analýza následků a jejich finanční ohodnocení

Může probíhat několika způsoby. Analýza vnější nepřímá – nepřímá účast osob, které analyzují. Jedná se o rozesílání metodických dotazníků vybraným pracovníkům. Přímá účast externích analytiků v podniku, kde sami mapují procesy a technologii. Analýza vlastním personálem – je finančně efektivní, zachování důvěrnosti. Tato analýza je delší a je zde riziko předpojatosti a nekomplexnosti.

U této fáze musíme mít na paměti efektivnost tzn. objem vynaložených financí nesmí být větší než předpokládaná úspora.

4.4.6 Shromažďování , hodnocení a třídění informací

Nejdůležitější je pochopit vazbu mezi informacemi. Hledáme tedy nejen důsledky, ale také provázanost informací do ostatních oblastí. Snažíme se získat tyto informace: co je předmě-

tem informace, jaký máme zájem ne jeho ochraně , jak je ochrana finančně náročná, zda získání informace přinese očekávaný efekt. Informace dále rozdělíme do těchto skupin:

Budovy

A) analýza - co je v objektu umístěno, jak je prostor zabezpečen, jaká je pravděpodobnost krizové situace, jaký bude následek, jaké jsou vazby na ostatní části podniku

B) opatření – kolik financí máme k dispozici , co budeme implementovat z hlediska efektivity časové a finanční, kdy zahájíme zavádění a jakým způsobem. Jaký výsledek očekáváme

C) kontrola – provést audit a jednoznačně popsat jestli jsme dosáhli výsledku či nikoliv a proč

Osoby

Všichni pracovníci , kteří jsou zaměstnanci (operátoři , vedoucí, management), ale také smluvně vázaní externisti a živnostníci

A) analýza – co pracovník pro podnik vykonává, jaká je pravděpodobnost jeho výpadku, je okamžitě nahraditelný, jaká je jeho finanční situace, zdravotní stav, morální profil, má v podniku příbuzné, jaká by byla finanční ztráty a při jeho selhání

B) opatření – kolik financí máme k dispozici, jak budeme pracovníky nahrazovat (zrušení pracovního místa, vytvoření duplicitní pozice, rozdělíme práci mezi více osob), včasné výběrové řízení, pojistíme se proti výpadku pracovníka a následným škodám, které způsobí

C) kontrola – provést audit a jednoznačně popsat jestli jsme dosáhli výsledku či nikoliv a proč

Technologie

Přímá provozní technologie, která s podílí na procesu výroby. Podpůrná technologie (kotelny, počítač , ústředny)

A) analýza - co technologie zajišťuje, jak je provoz zabezpečen (požár, výpadek energie, sabotáž), vztah k ostatním částem podniku, ocenění rizik

B) opatření - kolik financí máme k dispozici, jak výpadek nahradíme (časově, finančně, kapacitně), rozhodnutí o pojištění se proti výpadku

C) kontrola - provést audit a jednoznačně popsat jestli jsme dosáhli výsledku či nikoliv a proč

Vstupní materiály

Všechny materiály, které si podnik vyrábí sám, nebo nakupuje. Sem je třeba zahrnout také služby, pokud je nakupujeme.

A) analýza – důvěryhodnost zdroje, četnost neuskutečněných dodávek, četnost nekvalitních surovin, možnost oslovení náhradních dodavatelů (rychlost, cena) důsledky pro zbytek podniku, následky pro celý podnik

B) opatření - kolik financí máme k dispozici, smluvní zajištění náhradních surovin, zajištění dostatečných zásob, rozložení dodávek na více dodavatelů, pojištění proti výpadku

C) kontrola - provést audit a jednoznačně popsat jestli jsme dosáhli výsledku či nikoliv a proč

Finance

Všechny finanční prostředky podniku především ta část, která je určená na investiční rozvoj podniku (nákup nových strojů a technologií, výstavba nových prostorů), mzdy zaměstnanců

A) analýza – rozbor všech základních ukazatelů podnikatelské činnosti: plnění zisku, uspokojování akcionářů a věřitelů, strategie rozvoje podniku. Jaké je produktivita a efektivnost podniku, rychlost cash flow, bezpečnostní efektivita

B) opatření - kolik financí máme k dispozici, plány obnovy v závislosti na výkonnosti podniku, pojištění finančních rizik (úvěry, leasing)

C) kontrola - provést audit a jednoznačně popsat zda máme definována všechna rizika. Zhodnotit zda budou opatření účinná a proč.

4.5 Příprava postupů a plánů

V této fázi postupujeme tímto způsobem. Nejprve si stanovíme cíle, kterých chceme dosáhnout. Poté rozhodneme o rozsahu a způsobu zapojení bezpečnostních složek. Pokud je to nutné stanovíme míru účasti externích firem. Nyní je čas zvolit si s přihlédnutím ke všem možnostem jedno nebo více řídicích středisek (není možné řídit např. požár správních budov z jejího posledního patra). Nakonec si určíme kontrolní postupy.

4.6 Příprava zdrojů

A. finanční zdroje – jaké zdroje a množství má být použito, odhad předpokládaných nákladů, operativní řízení nákladů, systém kontroly použití zdrojů

B. lidské zdroje – stanovení počtu pracovníků, určení kvality a rozsahu školení personálu, stanovení organizačních struktur v podniku a to pro všechny situace, kompetence jednotlivých pracovníků pro jednotlivé situace

C. materiální zdroje – stanovení počtu, druhů a způsobu nasazení materiálu pro řešení krizových situací, stanovení mezních hodnot pro jejich využití i s přesným popisem kdo určuje množství a způsob použití, stanovení termínů obnovy zdrojů.

4.7 Koordinace zdrojů

Určení nebezpečí, hrozeb a rizik, stanovení mezní hodnoty pro vyhlášení krizové situace, konkrétní požadavky na řešení krizových situací, koordinování postupů při likvidaci krizové situace, stanovit priority pro obnovu podnikání

4.8 Druhy a postupy analýz

Na závěr této kapitoly uvádím příklady jak postupovat při hodnocení rizik a při samotných analýzách. Při tvorbě konkrétního plánu a opatření nesmíme zapomenout na tyto fakta: kolik peněz je ochoten zadavatel ochoten investovat, jaké hrozby chce eliminovat, jaká škoda je pro něj zanedbatelná (pro malý podnik je škoda několik milionů nepřekonatelná a proto se jí chce zabývat, naproti tomu pro obrovské podniky je zanedbatelná)

4.8.1 Hodnocení míry rizika

Existence rizika je ovlivněna těmito faktory :

- Následek (N) – celkový dopad na ekonomiku podniku
- Pravděpodobnost (P) – pravděpodobnost výskytu jevu

Vlastní závažnost hrozby (H) pak vyjádříme součinem těchto dvou skutečností

$$\mathbf{H = N \times P}$$

Výsledkem pak vždy musí být akceptovatelnost rizika. Výpočet je možno provést v následující tabulce, do níž dosazujeme konkrétní hrozby a následky.

NÁSLEDEK	STUPEŇ
NEVÝZNAMNÝ	1
VÁŽNÝ	2
VELMI VÝZNAMNÝ	3

Tab.č8.:Obecná forma tabulky

DRUH HROZBY	NÁSLEDEK	PRAVDĚPODOBNOST VÝSKYTU V %	ZÁVAŽNOST HROZBY	POŘADÍ
POŽÁR	2	25	50	2
ZÁPLAVA	3	10	30	3
VÝBUCH	2	40	80	1
ÚNIK ŠKODLIN	1	5	5	4

Tab.č9.:Názorný příklad hodnocení vlivu na podnik

4.8.2 Ohodnocení krizových situací

Společným jmenovatelem při definování různých krizových situací a jejich následků je finanční ohodnocení. Od jeho výše se odvíjí realizace ochrany. Největší problém je preventivní ohodnocení možnosti vzniku krizové situace v návaznosti na její únosnost pro podnik. Ohodnocení krizových situací souvisí s oceněním jejich ztrát pro podnik. Pro lepší názornost je klasifikace uvedena v následující tabulce.

Tab.č10.:Ohodnocení krizových situací

SITUACE / STUPEŇ	ELIMINACE	OHODNOCENÍ	NÁSLEDEK	IVNESTICE
			V T Kč	V T Kč
BĚŽNÁ	AKCEPTOVAT	MALÁ ÚJMA	DO 1	0
NEBEZPEČNÁ	SNÍŽIT	ÚJMA	DO 10	DO 1
RIZIKOVÁ	ROZLOŽIT	VÁŽNÁ ÚJMA	DO 100	DO 10
HROZBA	ROZLOŽIT	VELMI VÁŽNÁ ÚJMA	DO 1000	DO 100
KRIZOVÁ	PŘEDEJÍT	MIMOŘÁDNĚ VELKÁ ÚJMA	DO 10000	DO 1000
KATASTROFA	ZAMEZIT	NENÍ MOŽNÁ OBNOVA	UKONČENÍ ČINNOSTI	ZACHOVÁNÍ EEFEKTIVITY

Pojmy použité v tabulce pro ohodnocení rizik:

- Situace: definovaný stav ohrožení
- Eliminace: práce s riziky – akceptovat = zachovat stávající stav, snížit = investiční opatření, rozložit = mezi pojišťovnu a podnik, předejít = uplatnit preventivní investice, zamezit = přemístění provozu , zrušení
- Ohodnocení : celkový stupeň předpokládaného ohrožení
- Následek : vyčíslení všech ztrát (přímé a nepřímé)
- Investice: suma, kterou jsme ochotni uvolnit, aby byl výsledek rentabilní

Uvedl jsem pouze možný příklad ocenění rizik. záleží pouze na podniku, jak detailně chce mít podnik z bezpečnostního hlediska zmapován.

ZÁVĚR

V souvislosti s přípravou nařízení vlády o krizovém plánování je v odborné veřejnosti široce diskutováno pojetí a systémové zarámování krizového plánování v ČR, zejména pak z hlediska jeho vazeb a vztahů vůči již existujícím a institucionalizovaným systémům krizového plánování.

Termín krizové plánování je v odborné veřejnosti obecně spojován se zpracováním nejrůznějších typů krizových plánů, které mají organizaci pomoci při řešení krizových situací, jež mohou ohrozit její existenci nebo omezit její fungování. Tyto plány jsou v ČR v současné době sestavovány zpravidla účelově, podle podmínek a zvyklostí u konkrétní organizace, bez jednotícího systémového hlediska a především bez provázanosti na vertikální a horizontální linii. Tento nedostatek má být odstraněn po přijetí zákona o krizovém řízení a integrovaném záchranném systému a na něj navazujícího nařízení vlády o krizovém plánování. Krizové plánování v ČR pak má být budováno jako ucelený, vzájemně provázaný systém činností a dokumentů zpracovávaných na vysoce odborné úrovni všemi zainteresovanými orgány a organizacemi.

Krizové plánování je tedy možno chápat jako jednu z nezbytných součástí plánování opatření k zajištění bezpečnosti a je nezbytným předpokladem pro zajištění krizové připravenosti.

Plánování opatření k zajištění bezpečnosti lze obecně členit na:

- plánování výstavby a přípravy sil a prostředků potřebných v krátkodobém, střednědobém a dlouhodobém horizontu pro zajištění bezpečnosti, především pak z hlediska dostupnosti a využitelnosti disponibilních zdrojů,
- plánování použití sil a prostředků, které jsou k dispozici pro zajištění bezpečnosti, především pak z hlediska aktuálního stavu jejich připravenosti a využitelnosti.

Krizové plánování je proto jako nedílná součást plánování opatření k zajištění bezpečnosti definováno jako proces zpracování a ověřování krizových plánů a dokumentů s nimi souvisejících. Krizový plán je pak definován jako plán realizace krizových opatření k řešení krizových situací. Krizové plánování se zpravidla orientuje prakticky výhradně na plánování použití existujících sil a prostředků při řešení krizových situací, t.j. za situací, kte-

ré nelze řešit v rámci plnění běžných (standardních) úkolů běžně dostupnými silami a prostředky. Krizové plánování se proto musí vztahovat na veškeré disponibilní síly, prostředky a další zdroje, bez ohledu na to, zda jsou či nejsou mimo období krizových situací využity k plnění běžných (standardních) úkolů spojených se zajišťování bezpečnosti.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] Z. Materna: Riziková analýza, Quality In, Praha 1998
- [2] Z. Materna: Dokumenty pro stanovení zásad bezpečnostní politiky, Quality In, Praha 1998
- [3] J. Stýblo : Krizový management a styl práce protikrizového manažera, Sekurikon , Praha 1994
- [4] I. Veverka: Kvalitativní analýza MÚ, živelných pohrom a průmyslových havárií na území České republiky, Aa/PRINT s.r.o. Lom u Mostu, 1996
- [5] V. Laucký: Technologie komerční bezpečnosti I, II, UTB – Academia centrum 2004
- [6] [www .group4falckcz](http://www.group4falckcz)
- [7] www .emergency.cz
- [8] www.securityserver.cz
- [9] www.CHMU.cz
- [10] www.bozpinfo.cz
- [11] www.2004.mfcr.cz
- [12] www.mvcr.cz
- [13] www.krizove-rizeni.cz
- [14] www.hzs-zlkraje.cz
- [15] www.mediumsoft.cz

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

SBS	Soukromá bezpečnostní služba
NO	Nutná obrana
KN	Krajní nouze
HZS	Hasičský záchranný sbor
HZSP	Hasičský záchranný sbor podniku
JTS	Jednotný telefonní systém
SHS	Stabilní hasící zařízení
PO	Požární ochrana
CHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
MěÚ	Městský úřad
OkÚ	Okresní úřad
SPA	Stupeň povodňové aktivity
PHM	Pohonné hmoty
ČOV	Čistírna odpadních vod
ESŘ	Enviromentální systém řízení
EZS	Elektronická zabezpečovací signalizace
EPS	Elektronická požární signalizace

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr.č1.: Ohlašovna požáru

Obr.č2.: Ovládací tablo EPS

Obr.č3.: Automatický hlásič požáru

Obr.č4.: Ruční hlásič požáru

Obr.č5.: Plán SHS

Obr.č6.: Plán rozmístění hydrantů a hasících přístrojů

Obr.č7.: Označení hasících přístrojů ve výrobních halách

Obr.č8.: Směrnice PO

Obr.č9.: Evakuační plán

Obr.č10.: Prostředky pro likvidaci ropné havárie

Obr.č11.:Barevné rozlišení kanalizačních sítí

Obr.č12.: Zásah jednotky HZS

Obr.č13.:Lékárnička první pomoci

Obr.č14.:Technické prostředky pro kontroly

Obr.č15.:Místnost krizového štábu

Obr.č16.:Náhradní místnost krizového štábu

SEZNAM TABULEK

Tab.č1.: Schématický postup ochrany podniku

Tab.č2.: Krizový telefonní seznam

Tab.č3.: Průtok a výška hladiny

Tab.č4.: Rozdělení činností, určení povinností

Tab.č5.: Identifikační list

Tab.č6.: Interní bezpečnostní list nebezpečné látky

Tab.č7.: Tok informací

Tab.č8.: Obecná forma tabulky

Tab.č9.: Názorný příklad hodnocení vlivu na podnik